

# Analiza financijskih izvještaja poduzeća "GKP Komunalac d.o.o."

---

Vargović, Stjepan

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:494694>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

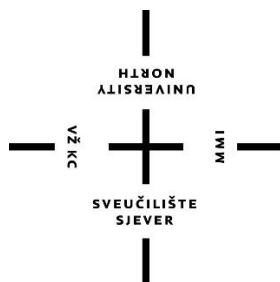
Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-28**



Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)





# Sveučilište Sjever

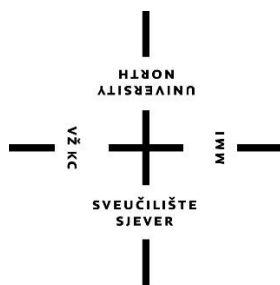
Završni rad br. 238/PMM/2020

## **Analiza financijskih izvještaja poduzeća „GKP Komunalac d.o.o.“**

Stjepan Vargović, 2610/336

Koprivnica, rujan 2020. godine





# Sveučilište Sjever

Odjel Poslovanje i menadžment

Završni rad br.238/PMM/2020

## **Analiza financijskih izvještaja poduzeća „GKP Komunalac d.o.o.“**

**Student**

Stjepan Vargović, 2610/336

**Mentor**

Dr. sc. Ivana Martinčević, viši predavač

Koprivnica, rujan 2020. godine

# Prijava završnog rada

## Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za ekonomiju		
STUDIJ	preddiplomski stručni studij Poslovanje i menadžment		
PRISTUPNIK	Stjepan Vargović	MATIČNI BROJ	/336
DATUM	23.09.2020	KOLEGIJ	Računovodstvo
NASLOV RADA	Analiza financijskih izvještaja poduzeća „GKP Komunalac d.o.o.“		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Analysis of financial statements of the company "GKP Komunalac d.o.o."		
MENTOR	dr.sc. Ivana Martinčević	ZVANJE	viši predavač
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. izv.prof.dr.sc. Ante Rončević, predsjednik 2. mr. Biljana Marković, predavač, član 3. dr.sc. Ivana Martinčević, mentor 4. doc.dr.sc. Mirko Smoljić, zamjenski član 5.		

## Zadatak završnog rada

BROJ	238/PMM/2020		
OPIS	<p>U ovom završnom radu analizirat će se glavni financijski izvještaji te njihova svojstva u vidu poslovanja poduzeća. Glavna zadaća financijskih izvještaj je informiranje korisnika tog izvještaja o financijskom položaju nekog poduzeća te o uspješnosti poslovanja istog. Informacije iz financijskih izvještaja koriste se za daljnje planiranje poslovanja te kako bi se otklonile moguće greške nastale u poslovanju. Dobivenim informacijama saznajemo kako je poduzeće poslovalo te koji su bili nedostaci u poslovanju. Kada govorimo o analizi financijskih izvještaja možemo reći da govorimo o odnosima poslovanja u prethodim razdobljima. Saznajemo informacije o likvidnosti, zaduženosti, financijskoj moći poduzeća te brojne druge odgovore. Pravilnim korištenjem financijskih izvještaja možemo poboljšati poslovanje poduzeća te pronaći rješenja za određene probleme.</p> <p>Cilj i svrha ovoga rada je:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- definirati i objasniti pojam računovodstva</li><li>- definirati i objasniti glavne financijske izvještaje</li><li>- analizirati, interpretirati i objasniti financijske izvještaje poduzeća „GKP Komunalac d.o.o.“ za trogodišnje razdoblje primjenom horizontalne i vertikalne analize te primjenom pokazatelja analize financijskih izvještaja</li></ul>		
ZADATAK URUČEN	23/9/20	POTPIS MENTORA	Ivana Martinčević

## Predgovor

Ovim putem zahvaljujem svojoj mentorici na ukazanom povjerenju, svoj pomoći koju mi je pružila tijekom pisanja ovog rada. Sav rad na nastavi i predavanjima sa mentoricom pomogli su pisanju ovog rada.

Zahvaljuem svom radnom kolektivu koji me podržavao protekle 3. godine tijekom studiranja, a posebno zahvaljujem gđi. Maji Hleb na svim pruženim informacijama te razjašnjenju istih.

Zahvaljujem svim kolegama s kojima sam dijelio dobre i loše stvari tijekom studija te na ukazanoj uzajamnoj pomoći.

Završno, najviše zahvaljujem svojoj djeci i supruzi koji su mi bili oslonac kod svih teških trenutaka tijekom studija.

## Sažetak

U ovom radu objasniti ćemo glavne financijske izvještaje te njihova svojstva u vidu poslovanja poduzeća. Svaki financijski izvještaj odgovara na svojstvena pitanja poslovođstvu koje ih zna iščitavati. Čitanje i točnost financijskih izvještaja pomaže svakom rukovodstvu u što boljem vođenju nekog poslovnog sustava. Glavna zadaća financijskih izvještaja je informiranje korisnika tog izvještaja o financijskom položaju nekog poduzeća te o uspješnosti poslovanja istog. Informacije iz financijskih izvještaja koriste se za daljnje planiranje poslovanja te kako bi se otklonile moguće greške nastale u poslovanju. Dobivenim informacijama saznajemo kako je poduzeće poslovalo te koji su bili nedostaci u poslovanju. Kada govorimo o analizi financijskih izvještaja možemo reći da govorimo o odnosima poslovanja u prethodim razdobljima. Saznajemo informacije o likvidnosti, zaduženosti, financijskoj moći poduzeća te brojne druge odgovore. Pravilnim korištenjem financijskih izvještaja možemo poboljšati poslovanje poduzeća te pronaći rješenja za određene probleme.

*Ključne riječi: financijski izvještaji, analiza financijskih izvještaja, računovodstvo*

## Abstract

In this paper, we will explain the main financial statements and their properties in the form of business operations. Each financial report answers specific questions to management who knows how to read them. Reading and accuracy of financial statements helps every management in the best possible way to manage business system. The main task of financial statements is to inform the users of that report about financial position of a company and about the success of its operations. Information we get from financial statements is used for further business planning and to eliminate possible errors in business. With obtained informations, we find out how the company operated and what were shortcomings in the business. When we talk about analysis of financial statements we can say that we are talking about business relationships in previous periods. We learn information about liquidity, indebtedness, financial power of the company's operations and find solutions to certain problems.

*Keywords: financial statement, analysis of financial statements, accounting*



## Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Računovodstveni sustavi .....	2
2.1. Računovodstveni procesi.....	2
2.2. Financijski izvještaji .....	4
3. Bilanca.....	6
3.1. Osnovne bilančne pozicije.....	6
3.2. Vrste bilanci.....	10
3.3. Oblik sastavljanja i iskazivanja bilance .....	11
3.4. Ravnoteža bilance .....	12
4. Račun dobiti i gubitka .....	12
5. Izvještaj o novčanom toku.....	15
5.1. Oblik iskazivanja izvještaja o novčanom toku .....	16
6. Izvještaj o promjeni glavnice.....	21
7. Bilješke uz financijske izvještaje.....	22
8. Analiza financijskih izvještaja.....	23
8.1. Komparativni financijski izvještaj i postupak horizontalne analize .....	25
8.2. Strukturni financijski izvještaj i postupak vertikalne analize.....	25
8.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja.....	25
8.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	27
8.3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	29
8.3.3. Pokazatelji aktivnosti .....	30
8.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	31
8.3.5. Pokazatelji profitabilnosti .....	32
8.3.6. Pokazatelji investiranja .....	33

9.	Analiza poslovanja poduzeća temeljem financijskih izvještaja .....	34
9.1.	Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja .....	38
9.1.1.	Komparativna bilanca 2017/18. godine .....	38
9.1.2.	Komparativna bilanca 2018/19. godine .....	41
9.1.3.	Komparativni izvještaj o dobiti 2017/18 godine .....	44
9.1.4.	Komparativni izvještaj o dobiti 2018/19. godine .....	46
9.1.5.	Strukturna bilanca 2017/18/19. godine .....	48
9.1.6.	Strukturni izvještaj o dobiti 2017/18/19. godine .....	51
9.2.	Analiza pomoću pokazatelja.....	53
9.2.1.	Pokazatelji likvidnosti.....	53
9.2.2.	Pokazatelji zaduženosti.....	54
9.2.3.	Pokazatelji aktivnosti.....	55
9.2.4.	Pokazatelji ekonomičnosti.....	56
9.2.5.	Pokazatelji profitabilnosti .....	56
10.	Zaključak .....	58
	Literatura .....	60
	Popis slika.....	61
	Popis tablica.....	62

# 1. Uvod

Poduzeća donose poslovne odluke na razne načine. Da bi se odluke donosile što kvalitetnije uz dostupan izvor informacija koji imamo unutar našeg poduzeća, moramo znati ispravno kreirati i iščitavati financijska izvješća. Financijska izvješća nastaju kroz poslovne procese koje obavlja poduzeće te se zapisuju u odjelima računovodstva. Kada poduzeće raspolaže ispravnim informacijama o svojem stanju može racionalnije i ispravnije donositi poslovne odluke. U današnje vrijeme nezamislivo je poslovanje poduzeća te upravljanje istim bez kvalitetnih informacija. „Zdravlje“ poduzeća može se vidjeti iz pravilno kreiranih financijskih izvještaja. Temeljna financijska izvješća su bilanca, račun dobiti i gubitaka (RDG), izvještaj o novčanom toku, izvještaji o promjeni glavnice i bilješke uz financijske izvještaje. Svi izvještaji daju različite informacije u različitim vremenskim periodima no ipak svi su povezani kada treba gledati ukupni položaj poduzeća. Važnost korištenja financijskog izvještavnja za posloводство je velika no isto tako poduzeća su obvezna podnositi izvještaje i prema zakonodavstvu. Svakom poduzeću u cilju je pravilno i točno izvještavati, kako svoje dionike tako i državu.

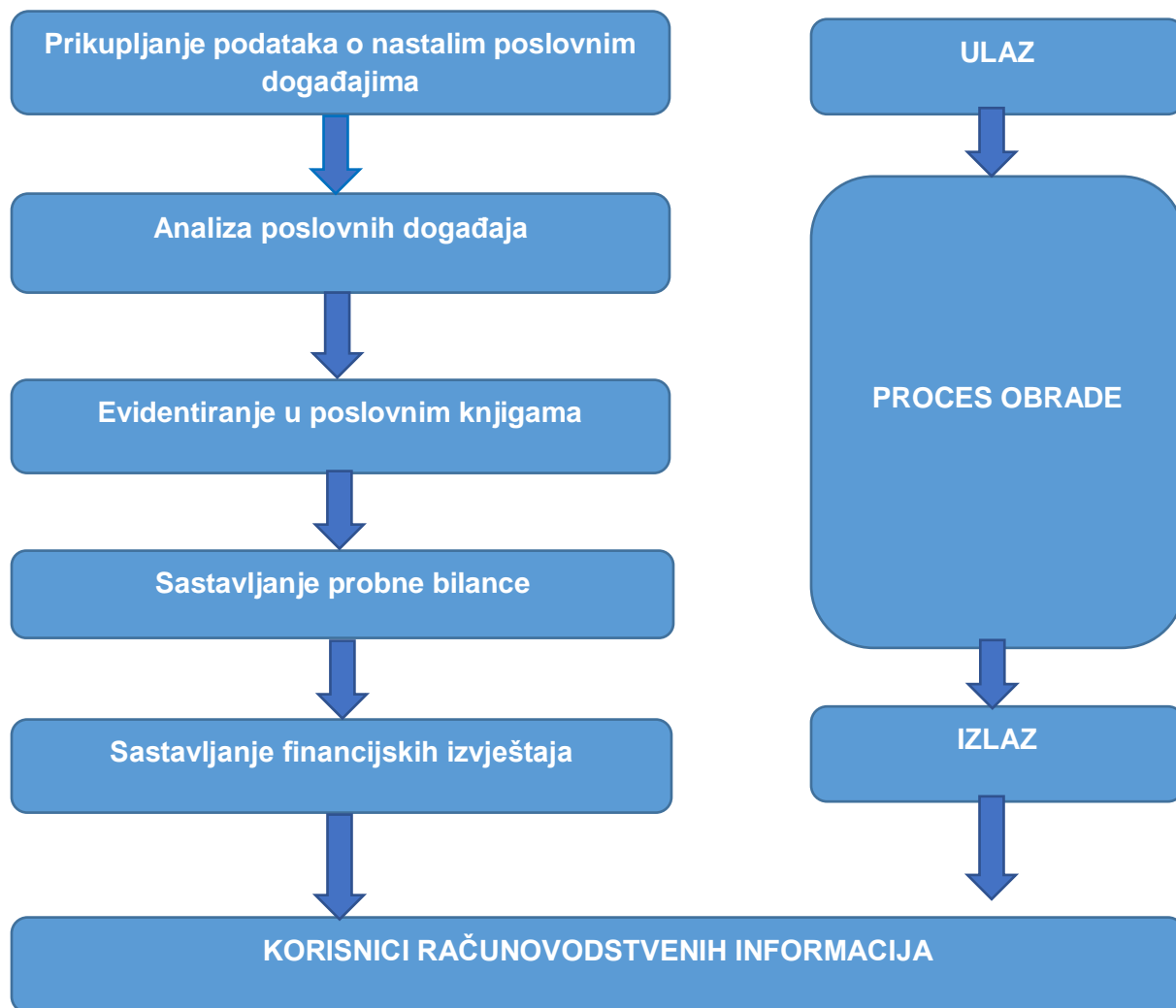
## 2. Računovodstveni sustavi

Računovodstveni sustavi su najopsežniji dio poslovne ekonomije, jer se javljaju u svim poslovnim procesima nekog poduzeća. Računovodstvo se bavi evidentiranjem i analiziranjem prikupljenih podataka kroz poslovanje poduzeća. Računovodstvo se ponekad poistovjećuje sa knjigovodstvom što nije točno. Knjigovodstvo se bavi vođenjem poslovnih knjiga te možemo reći da je glavni dio računovodstva. Ono prati procese i financijske tokove na temelju dokazivih isprava. Računovodstvo tumači prikupljene podatke na način da budu čitljivi korisnicima. Računovodstvo se bavi i povezivanjem finacijskih sa nefinancijskim informacijama unutar poslovnog sustava te ih adekvatno priprema za prezentaciju menadžmentu.

### 2.1. Računovodstveni procesi

Obrada podataka odvija se u nekoliko faza. Ulazni podatci pretvaraju se u izlazne informacije. Prva faza procesa obrade podataka sastoji se u prikupljanju podataka o nastalim poslovnim događajima (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Poslovni događaji odvijaju se unutar poduzeća ili između poduzeća i okoline. Prilikom odvijanja nekog poslovnog događaja nastaje dokumentacija o tom događaju, što se dogodilo, kada se dogodilo i koliko vrijedi to što se dogodilo. Stvaranje takvih dokumenata je važno zbog daljnje obrade podataka. Druga faza bavi se procesom analize poslovnih događaja. Postoji više vrsta poslovnih događaja npr. sklopljen ugovor o nabavi materijala, isplata plaća, sklopljen ugovor o prodaji itd. Da bi događaj bio predmet knjigovodstvene evidencije mora zadovoljiti slijedeće uvjete: da je stvarno nastao, da ima neku vrijednost, da mijenja stanje imovine i da postoji isprava koja to dokazuje. Treća faza bavi se evidencijom u poslovnim knjigama. Temeljne poslovne knjige su dnevnik i glavna knjiga. U dnevnik se upisuju svi poslovni događaji kronološkim putem kako su nastali. Glavna knjiga je kronološka i sistematizirana evidencija poslovnih događaja. Četvrta faza je u principu provjera točnosti podataka zbog koje se sastavlja probna bilanca. Može se reći da je ona rekapitulacija prometa svih konta glavne knjige. Peta faza je ustvari konačno sastavljanje nekog izvještaja na osnovu prethodno odrađenih faza. Sam proces možemo vidjeti na slijedećem prikazu.

Slika 1. Računovodstveni procesi



Izvor: Žager, Žager (1998.)

## 2.2. Financijski izvještaji

Prema Bešviru (2008.) financijski izvještaji su izvještaji o financijskom stanju i financijskom prometu poduzetnika. Financijske izvještaje dijelimo s obzirom koje informacije dobivamo od njih. Tako razlikujemo:

- Bilancu – izvještaj o financijskom stanju poduzetnika
- Račun dobiti i gubitka – izvještaj o financijskom prometu poduzetnika
- Izvještaj o novčanom toku – izvještaj o priljevu i odljevu novca u određenom obračunskom razdoblju
- Izvještaj o promjeni glavnice – prikazuje promjene kapitala u određenom razdoblju
- Bilješke uz financijska izvještaje – daju dodatne dopunske informacije koje nisu prezentirane u ostalim izvještajima.

Financijski izvještaji predstavljaju polaznu točku u analizi poslovanja nekog poduzeća. Informacije potrebne za kreiranje financijskih izvještaja prikupljaju se u računovodstvu. Računovodstvo je najznačajniji dio ukupnog informacijskog sustava i većina informacija potrebnih u procesu poslovnog odlučivanja nastaje upravo u računovodstvu. (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Možemo zaključiti da je računovodstvo uslužna funkcija upravljanja tj. potpora menadžmentu. Obradeni podatci nastali u računovodstvu pomažu o odlučivanju na višoj razini u poduzeću. Bitna stvar je da svi kreirani izvještaji moraju pružati istinitost podataka radi boljeg razlučivanja financijskog stanja poduzeća. Ukoliko se ne prikazuju istiniti podatci iz nekog razloga donešena odluka može biti pogubna za poduzeće ili imati negativni utjecaj.

Prema Žager, Mamić, Sever i Žager (2008) za računovodstvo su vezane tri značajne karakteristike: prikupljanje, obrada i prezentiranje računovodstvenih informacija koje se odnose na poslovanje poduzeća i koje su usmjerene zainteresiranim korisnicima. Kada sagledamo pojam računovodstva možemo zaključiti da se u tom procesu odvijaju procesi planiranja, kontrole, analize i informiranja. S druge strane postoji i pojam knjigovodstvo koji se bavi vođenjem poslovnih knjiga, knjiženja i evidentiranja nastalih poslovnih događaja. Možemo razlučiti da računovodstvo nije isto što i knjigovodstvo, te možemo zaključiti da je knjigovodstvo najvažniji dio računovodstva. Knjigovodstvene evidencije su orijentirane na prošlost, tj. na poslovne događaje koji su već nastali

te izazivaju promjene na imovini, izvorima imovine, prihodima i rashodima. Isto tako, kao što računovodstveno planiranje prethodi knjigovodstvu tako knjigovodstvo prethodi računovodstvenoj kontroli i analizi kao procesu proučavanja poslovanja (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Funkcija kontrole u računovodstvu brine o ispravnosti i pouzdanosti podataka i informacija proizašlih iz procesa knjigovodstva. Analiza dobivenih podataka nadovezuje se na prethodne događaje. Analizom se utvrđuje povezanost između ostvarenih poslovnih aktivnosti prethodno zabilježenih u poslovne knjige te aktivnosti koje smo postavili planiranjem. Informiranje spaja sve prethodno navedene funkcije te daje jasne informacije korisnicima istih. Informiranje može biti pismenim ili usmenim putem. Najvažniji pismeni oblik jesu financijski izvještaji, i to: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o zadržanoj dobiti, izvještaj o novčanom toku te bilješke uz te izvještaje (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008).

### 3. Bilanca

Bilanca je statistički financijski izvještaj koji daje informacije o imovini, obvezama (dugovima) i kapitalu poduzetnika na određeni datum Bešvir (2008). Bilanca nam govori s kojom imovinom, obvezama i kapitalom raspoložemo te kako smo ih stekli. Kada gledamo bilancu nekog poduzeće gledamo dvostruki prikaz imovine. Aktiva nam govori što imamo a pasiva koji je izvor te imovine.

#### 3.1. Osnovne bilančne pozicije

Osnovne bilančne pozicije su aktiva i pasiva. Sastoje se od elemenata prikazanih na slijedećoj slici:

Tablica 1. Osnovne bilančne pozicije

AKTIVA		PASIVA	
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A	KAPITAL I REZERVE
B	DUGOTRAJNA IMOVINA	B	DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE
	1. nematerijalna imovina	C	DUGOROČNE OBVEZE
	2. materijalna imovina	D	KRATKOROČNE OBVEZE
	3. financijska imovina	E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
	4. potraživanja	F	UKUPNA PASIVA
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA	G	IZVANBILANČNI ZAPISI
	1. zalihe		
	2. potraživanja		
	3. financijska imovina		
	4. novac		
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA		
E	GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA		
F	UKUPNA AKTIVA		
G	IZVANBILANČNI ZAPISI		

Izvor: [https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019\\_09\\_91\\_1818.html](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_09_91_1818.html),



Imovina se raspoređuje u izvještajima prema obliku u kojem se pojavljuje te prema funkciju koju obavlja u procesu. Na taj način se imovina dijeli na

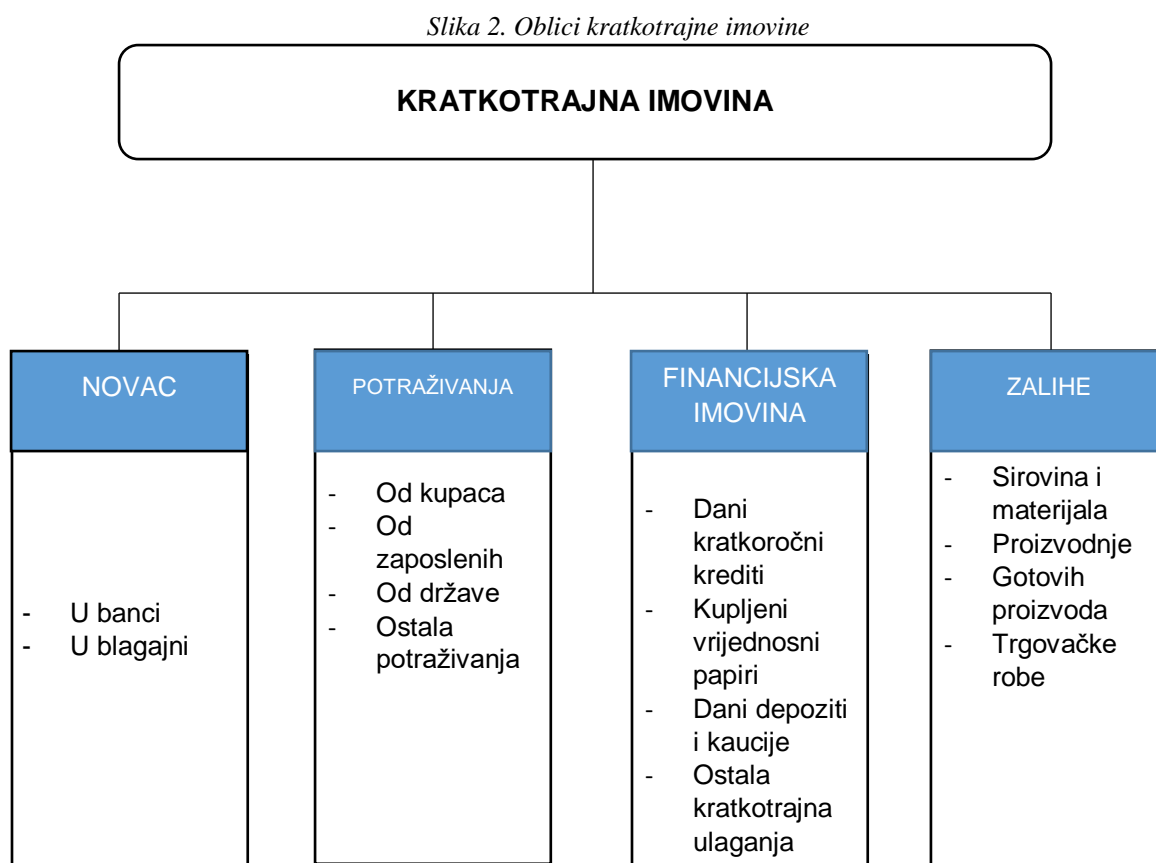
- Kratkotrajnu imovinu
- Dugotrajnu imovinu

Razlika između kratkotrajne i dugotrajne imovine je ta što se od kratkotrajne očekuje da se pretvori u novčani oblik u periodu kraćem od jedne godine, dok je dugotrajna imovina ta koja ostaje u poduzeću duže te se pretvara u novac u toku više obračunskih razdoblja.

S obzirom na potrebe poslovnog odlučivanja, takva osnovna podjela imovine na kratkotrajnu i dugotrajnu nije dovoljna te se ta dva osnovna oblika dalje sistematiziraju.

U kratkotrajnu imovinu spadaju novac, potraživanja, financijska imovina i zalihe.

Na slici su prikazani osnovni oblici kratkotrajne imovine (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008).



*Izvor: Žager, Mamić, Sever i Žager (1998)*

Novac uvijek spada u tekuću ili kratkotrajnu imovina, a u njega ulazi gotovina u blagajni, novac na računima. Potraživanja koje će biti naplaćena u periodu kraćem od jedne godine, su također kratkotrajna imovina. U potraživanja spadaju potraživanja od kupaca za prodanu robu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja za naknadu štete od osiguravajućih društava. Financijsku imovinu čine dani kratkoročni krediti, vrijednosnice, dani depoziti i kaucije te ostala kratkotrajna ulaganja. Cilj davanja kredita drugim poduzećima je zaštita osobnog kapitala i ostvarivanja koristi to jest zarade. Zalihe sirovina i materijala, gotovih proizvoda i trgovačke robe spadaju u materijalni oblik tekuće, kratkotrajne imovine. Za potrebe sastavljanja bilance uobičajena je podjela dugotrajne imovine na četiri osnovna pod oblika prikazana na slici (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008) :

Slika 3. Oblici dugotrajne imovine



Izvor: Žager, Mamić, Sever i Žager (2008)

U materijalnu dugotrajnu imovinu spadaju sva prirodna bogatstva (zemljišta, šume), nekretnine, postrojenja i oprema, transportna i prijevozna sredstva. Nematerijalna imovina nema dodirljivi oblik ali je dio stalne imovine i od nje poduzeće s vremenom očekuje neku ekonomsku korist. U to spadaju patenti, licence i koncesije, osnivački izdaci.

U financijsku imovinu spadaju ulaganja novca u dugoročne vrijednosne papire, posuđivanje novca drugim privrednim subjektima.

Cjelokupna imovina kojom neko poduzeće raspolaže ima svoj put i način dolaska u poduzeće. Fizičke i pravne osobe koje ulažu u poduzeće su izvori same imovine. To su vlasnici i druga poduzeća, banke, financijske institucije te građani.

Za što realnije sagledavanje financijskog položaja, zbog potreba poslovnog odlučivanja, izvore imovine klasificiramo prema određenim kriterijima. Ovisno tko je uložio imovinu u poduzeće – sam vlasnik ili neki drugi subjekt. Izvore imovine dijelimo prema vlasništvu na:

- Vlastite izvore (kapital ili glavnica)
- Tuđe izvore

Dok prema roku dospjeća razlikujemo:

- Kratkoročne izvore
- Dugoročne izvore
- Trajne izvore

Kratkoročne obveze su obveze koje je potrebno podmiri u periodu kraćem od godine dana. U to spadaju obveze prema dobavljačima, obveze za izvršene usluge, primljeni kratkoročni krediti. Razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza čini vlasničku glavnica, odnosno kapital poduzeća, i to je onaj dio imovine koji pripada vlasnicima poduzeća (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Kapital je vlastiti izvor imovine, to je ulaganje vlasnika pri samom osnivanju poduzeća. Vlasnik može dodatno ulagati u svoje poduzeće i pri tome mu se povećava imovina, odnosno kapital. Kapital će se uvećati i kao posljedica uspješnog poslovanja poduzeća. Do smanjenja kapitala dolazi ako se ostvaruju gubici u poslovanju i ako postoji raspodjela vlasnicima. Kapital čine uloženi i zarađeni kapital.

Bilanca kao temeljni financijski izvještaj društva služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja društva. Služi za utvrđivanje nedostatak u poslovanju društva, te za predviđanje poslovanja društva u budućnosti.

### 3.2. Vrste bilanci

Prema Žager, Mamić, Sever i Žager, (2008) razlikujemo nekoliko vrsta bilanci:

- Početna bilanca
- Zaključna bilanca
- Pokusna bilanca
- Konsolidirana bilanca
- Zbrojna bilanca
- Diobena i fuzijska bilanca
- Sanacijska bilanca
- Likvidacijska bilanca

Početna bilanca, kao što nam govori samo ime je bilanca koja nastaje kod osnivanja poduzeća. Zaključna bilanca kreira se na kraju godine tj 31.12. te je ujedno i početna bilanca na početku iduće godine tj 1.1.. Bilanca koju sastavljamo radi provjere ispravnosti provedenih knjiženja unutar poduzeća nazivamo pokusna bilanca. To je bilanca koja se sastavlja najčešće od svih bilanci. Konsolidirana bilanca prikazuje sustav povezanih poduzeća kao jednu cjelinu te pritom isključuje interne novčane tokove unutar povezanih poduzeća. Zbrojna bilanca se kreira kod složenih poduzeća te prikazuje njihovu cjelovitu financijsku sliku kao jednog poduzeća. Bilanca koja se sastavlja prilikom razdiobe nekog poduzeća naziva se diobena bilanca. Fuzijska bilanca nastaje kada se dva ili više poduzeća spajaju u jednog poslovnog subjekta. Sanacijska bilanca sastavlja se kada se poduzeće nađe u lošem financijskom položaju te se pokušava iz njega izvući, cilj joj je iznaći mjere i rješenja za financijski oporavak. Stečajna bilanca sastavlja se u slučaju stečaja nekog poduzeća te prikazuje vrijednost imovine u postupku stečaja.

### 3.3. Oblik sastavljanja i iskazivanja bilance

Snaga bilance su naravno podaci koje unosimo no i sam način unosa te sistematizacija pozicija unutar bilance je jako bitna. Da bi bilanca bila pregledna i dostupna sa informacijama mora biti pravilno popunjena. Sheme bilančnih pozicija mogu biti propisane zakonom ili nekom od računovodstvenih regulativa. Pri sastavljanju bilance pojavljuju se dva bitna pitanja koja su vezana uz: (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008)

- Formalni izgled bilance
- Strukturu aktive i pasive

Kada se bilanca promatra formalno može se prezentirati u obliku jednostranog ili dvostranog izvještaja. Kod jednostranog izvještaja prvo se upisuju pozicije aktive a nakon toga se ispod aktive upisuju pozicije pasive. Kod dvostranog izvještavanja aktiva se upisuje na lijevu stranu a pasiva na desnu stranu izvještaja. Takav način upisa pregledniji je od jednostranog te je pogodniji za daljnje kreiranje i vađenje podataka iz bilance. Sam redoslijed unosa pozicija u bilancu zavisi od nekih kriterija. Većinom se u pozicije aktive podaci unose prema likvidnosti a u pozicije pasive prema ročnosti. Kriterije unosa možemo vidjeti u slijedećoj tablici:

*Tablica 2. Kriterij sistematizacije pozicija aktive i pasive*

<b>AKTIVA</b>	<b>PASIVA</b>
<b>Funkcionalnost</b>	<b>Namjena</b>
Likvidnost - opadajuća - rastuća	Ročnost - opadajuća - rastuća

*Izvor: Žager, Žager (1998.)*

### 3.4. Ravnoteža bilance

Pošto je bilanca dvostruki prikaz imovine nužna je ravnoteža između njenih pozicija. Kao što smo naveli u aktivni se prikazuje imovina a u pasivi izvori te imovine. Bilančnu ravnotežu možemo zapisati na slijedeći način:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

ili

$$\text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

Ova početna ravnoteža aktive i pasive, osigurana u početnoj bilanci, i dalje se zadržava kroz evidenciju poslovnih događaja metodom dvojnog knjigovodstva (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Težnja svakog poduzeća trebala bi biti bilančna ravnoteža jer nam to pokazuje da poduzeće ima dobro financijsko stanje.

## 4. Račun dobiti i gubitka

Račun dobitka i gubitka prikazuje aktivnost poduzeća u određenom razdoblju. Za razliku od bilance koja daje trenutne informacije račun dobitka i gubitka pruža informacije o aktivnostima u određenom poslovnom razdoblju, najčešće je to kalendarska godina. Osnovni elementi Računa dobitka i gubitka su : prihodi, rashodi i njihova razlika dobit ili gubitak. Račun dobitka i gubitka pruža najtočnije informacije o tome da li poduzetnik ostvaruje učinkovito poslovanje. Kao posljedica poslovnih aktivnosti nastaju promjene na imovini poduzeća. Kapital kojim raspolaže poduzeće na taj način cirkulira, mijenja se, prelazi iz jednog oblika u drugi. Početni novac se ulaže za nabavu materijala i sirovina, sirovine ulaze u proizvodni proces. Iz samog procesa proizvodnje izlazi gotovi proizvod koji se dalje prodaje i za taj prodani proizvod dobivamo opet novac. Taj dobiveni novac se opet ulaže dalje. Odvija se neprestana transformacija novca u materijalni oblik i obrnuto, iz materijalnog oblika u novac. Takve aktivnosti se ne bi mogle događati bez aktivnosti zaposlenika poduzeća. Računovodstvo prati ulaganja u procese kao i rezultate, odnosno učinke koji proizlaze iz njih. Elementi uspješnosti poslovanja su slijedeći:

- uspješnost poslovanja - sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva.
- ciljevi poslovanja mogu biti različiti, pa uspješnost ovisi o postavljenim kriterijima i definiranim ciljevima
- najčešći cilj profitabilnost poslovanja – da li je to ostvareno i u kojoj mjeri se vidi iz RDG koji prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju
- RDG prikazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određeno vremenu te kolika je ostvarena dobit/gubitak

Vezano za promjene na imovini i izvorima imovine nastaju prihodi i rashodi. Prema MSFI (Međunarodnim računovodstvenim standardima) prihodi i rashodi se promatraju kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008):

- Prihodi – povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza, što ima za posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi uplata vlasnika
- Rashod predstavlja smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, što ima za posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice vlasnicima

Prihodi nastaju kao povećanje imovine ili smanjenje obveza. Rashodi nastaju kao posljedica smanjenja (trošenja) imovine i povećanja obveza. Pri tom se ne radi o bilo kojem smanjenju/povećanju imovine nego samo o onom koje utječe na povećanje/smanjenje glavnice odnosno kapitala. Najznačajniji dio prihoda je povezan sa realizacijom odnosno prodajom gotovih proizvoda. Proces prodaje ima prihodnu i rashodnu stranu. Vrijednost prihoda čini prodajna vrijednost (bez PDV-a), dok su vrijednosti rashoda troškovi nastali prilikom stjecanja imovine. Kada poduzeće ostvarilo više nego što je uložilo, ako su prihodi veći od rashoda, tada je ostvaren pozitivan financijski rezultat – dobit. Ako za neki proizvod poduzeće mora uložiti više novca nego što dobije prodajom istog, znači da ostvaruje negativni financijski rezultat - gubitak. Možemo zaključiti da ako od prihoda oduzmemo rashode dobivamo financijski rezultat. Ako su nam prihodi veći od rashoda ostvarujemo financijsku dobit. Ako su nam rashodi veći od prihoda ostvarujemo financijski gubitak. Financijski rezultat se utvrđuje na kraju obračunskog razdoblja. Ako su prihodi veći od rashoda slijedi raspodjela dobiti. Ako poduzeće stalno ostvaruje određene zarade, to uvećava imovinu te će na kraju promatranog razdoblja vrijednost neto imovine biti uvećana u odnosu prema početnoj. Iz ostvarenog financijskog rezultata to jest bruto dobiti izdvaja se dio koji

pripada državi na ime ostvarenog poreza dok ostatak predstavlja neto dobit. Poduzeće samo odlučuje o raspodjeli neto dobiti. Ona se dijeli na dio koji pripada vlasnicima kao naknada za uloženi kapital i dio koji se zadržava u poduzeću. Prihodi i rashodi su za razliku od imovine i obveza dinamičke kategorije jer pokazuju promjene koje se događaju na imovini poduzeća i obvezama prema izvorima. Prihode predstavljaju prodajne vrijednosti poslovnih učinaka kao i svi drugi oblici dobivenih naknada te drugi oblici povećanja imovine ili smanjenja obveza koji kao krajnji efekt imaju povećanje zarade. Ovisno o tome nastaju li redovito u poslovanju ili se javljaju samo povremeno prihodi se dijele na redovne i izvanredne (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008):

- Redovni:

- poslovni – ostvaruju se prodajom proizvoda, prodajom trgovačke robe ili pružanjem usluga (ovisno o prirodi poslovanja poduzeća). Pojavljuju se gotovo svakodnevno te čine najznačajniji dio u strukturi prihoda. Iznos prihoda je jednak prodajnoj vrijednosti realiziranih proizvoda, robe ili pruženih usluga (bez PDV-a)
- financijski – rezultat su ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava. Višak se može uložiti u dionice, obveznice, ili posuditi onome kome je potreban. Na taj način se stječe pravo na određenu naknadu (dividendu ili kamate). U financijske prihode ulaze i pozitivne tečajne razlike.

- Izvanredni : ne mogu se planirati niti predvidjeti jer se ne pojavljuju redovito Najčešće se javljaju kod prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpisa obveza te ostalih izvanrednih povećanja imovine ili smanjenja obveza.

Vrijednost rashoda čini vrijednost utrošaka (sirovine, materijali, strojevi, energija, ljudski rad, itd.) koji su bili prijeko potrebni za stvaranje poslovnih učinaka (gotovih proizvoda). Ti poslovni učinci se prvotno evidentiraju kao stavka bilance (zalihe) i tek kada se prodaju njihova vrijednost postaje rashod razdoblja (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008).

- Redovni:

- Poslovni – nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. Pojavljuju se redovito, a čine ih troškovi sadržani u prodanim proizvodima te ostali troškovi razdoblja, nabavna vrijednost prodane robe. Struktura poslovnih rashoda zavisi od vrste djelatnosti kojom se poduzeće bavi i metode obračuna troškova.



- Financijski rashodi ili rashodi financiranja – nastaju uglavnom kao posljedica korištenja tuđih novčanih sredstava. Iznos tih rashoda odražava uspješnost vođenja financijske politike poduzeća, a kao najčešći rashodi pojavljuju se kamate koje poduzeće mora dati kao naknadu za korištenje tuđih sredstava, negativne tečajne razlike, korekcije vrijednosti (smanjenje) financijskih plasmana i tome slično.
- Izvanredni (ostali): rashodi koji ne nastaju redovito u poslovanju, teško se predviđaju, a za posljedicu imaju smanjenje vrijednosti imovine ili povećanje obveza. Najčešći su razni oblici otuđenja imovine, kazne, štete, korekcije rashoda prethodnih godina itd.

## 5. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku je dinamički financijski izvještaj koji daje informacije o primljenom i danom novcu poduzetnika u određenom poslovnom razdoblju, koje je najčešće jedna kalendarska godina (Bešvir, 2008). Izvještaj o novčanom toku pokazuje koliko je naplaćeno od ukupne prodaje i koliko je plaćeno od ukupnih troškova u poslovnom razdoblju. U određenom poslovnom razdoblju ne moraju biti naplaćeni svi prodani proizvodi (s obzirom na odgodu plaćanja), te ni ne budu plaćeni svi troškovi. Iz izvještaja o novčanom toku vidi se sposobnost samog poduzetnika. Često se događa da poduzeća u Računu dobiti i gubitka prikazuje uspješno poslovanje (poslovanje s dobitkom), a u stvarnosti ima probleme sa plaćanjem tekućih obaveza. Osnovni pojmovi vezani za INT (izvještaj o novčanom toku) su:

- novac koji obuhvaća novac u blagajni i na računima u banci
- novčani ekvivalenti predstavljaju kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se vrlo brzo mogu pretvoriti u novac i koja nisu pod velikim utjecajem promjena vrijednosti.
- Novčani tokovi priljevi i odljevi novca i novčanih ekvivalenata
- Poslovne aktivnosti su glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti koje određuju rezultat (dobit) poduzeća, osim investicijskih i financijskih aktivnosti
- Investicijske (ulagateljske) aktivnosti vezane su za stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine

- Financijske aktivnosti – aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja i uglavnom obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala i obveza

Kada govorimo o osnovnim elementima vezanim za izvještaj o novčanom toku polazimo od bilančne jednakosti, tj. aktiva je jednaka pasivi. Povećanje novca (primici) nastaju na osnovi povećanja obveza i povećanja kapitala te smanjenja ostale nenovčane imovine. Izdatke novca karakterizira smanjenje obveza, smanjenje kapitala, povećanje nenovčane imovine. U idućoj tablici možemo vidjeti priljeve i odljeve imovine (Žager i Žager, 1998).

*Tablica 3. Priljevi i odljevi imovine*

PRILJEVI IMOVINE	ODLJEVI IMOVINE
<ul style="list-style-type: none"> <li>• POVEĆANJE OBVEZA</li> <li>• POVEĆANJE KAPITALA</li> <li>• SMANJENJE NENOVČANE IMOVINE</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• SMANJENJE OBVEZA</li> <li>• SMANJENJE KAPITALA</li> <li>• POVEĆANJE NENOVČANIH OBVEZA</li> </ul>

*Izvor: Žager, Žager (1998)*

### 5.1. Oblik iskazivanja izvještaja o novčanom toku

Bitno je doći do informacije koliko je poduzeće sposobno stvarati novac iz redovitih osnovnih aktivnosti i da li je to dovoljno za odvijanje normalnog poslovanja (ispuniti obveze vjerovnicima i isplatiti dividende). Klasifikacijom u poslovne, investicijske i financijske aktivnosti vezano za izdatke novca dobivaju se informacije za ocjenu utjecaja tih aktivnosti na financijski položaj poduzeća te za procjenu budućih novčanih tokova. Na svim razinama aktivnosti promatraju se ukupni primici i izdaci novca te se iskazuje njihova razlika koja se naziva čisti ili neto novčani tok. Iskazivanjem te razlike može se uočiti da li poduzeće više prima ili troši novca, po nekoj osnovi te kakav je odnos prema planiranim veličinama. Poslovne aktivnosti – glavne aktivnosti

poduzeća koje stvaraju prihod i koje imaju najznačajniji utjecaj na financijski rezultat poduzeća. Najčešći primjeri su:

- novčani primici na osnovi prodaje roba ili pružanja usluga i od predujmova od kupaca
- novčani primici od provizija, naknada, tantijema (+ primljene kamate – od datih kredita, +primljene dividende)
- novčani primici od osiguravajućeg društva (primljene naknade šteta)
- novčani izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili usluge
- novčani izdaci zaposlenima i za račun zaposlenih
- novčani izdaci vezani za porez na dobit
- novčani izdaci za premije osiguranja
- novčani izdaci za isplate kamata

Za očekivati je da poduzeće najviše novca ostvaruje na osnovi redovitih aktivnosti, jer je to ključni pokazatelj o ostvarenom dodatnom opsegu novca za očuvanje poslovne sposobnosti poduzeća. Ako nije tako to može biti dobar indikator za ispitivanje uzroka i posljedica takvog stanja.

Investicijske (ulagateljske) aktivnosti – vezane su uz promjene (stjecanje i otuđivanje) na dugotrajnoj imovini (nematerijalna, materijalna, financijska imovina te potraživanja s rokom dospijeca duljim od jedne godine). Primjeri investicijskih aktivnosti su:

- novčani primici od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja te druge materijalne i nematerijalne imovine
- novčani primici od povrata danih kredita drugima
- novčani primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća
- novčani izdaci za nabavu nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine
- novčani izdaci na osnovi kredita danih drugima
- novčani izdaci za kupovinu dionica ili obveznica drugih subjekata

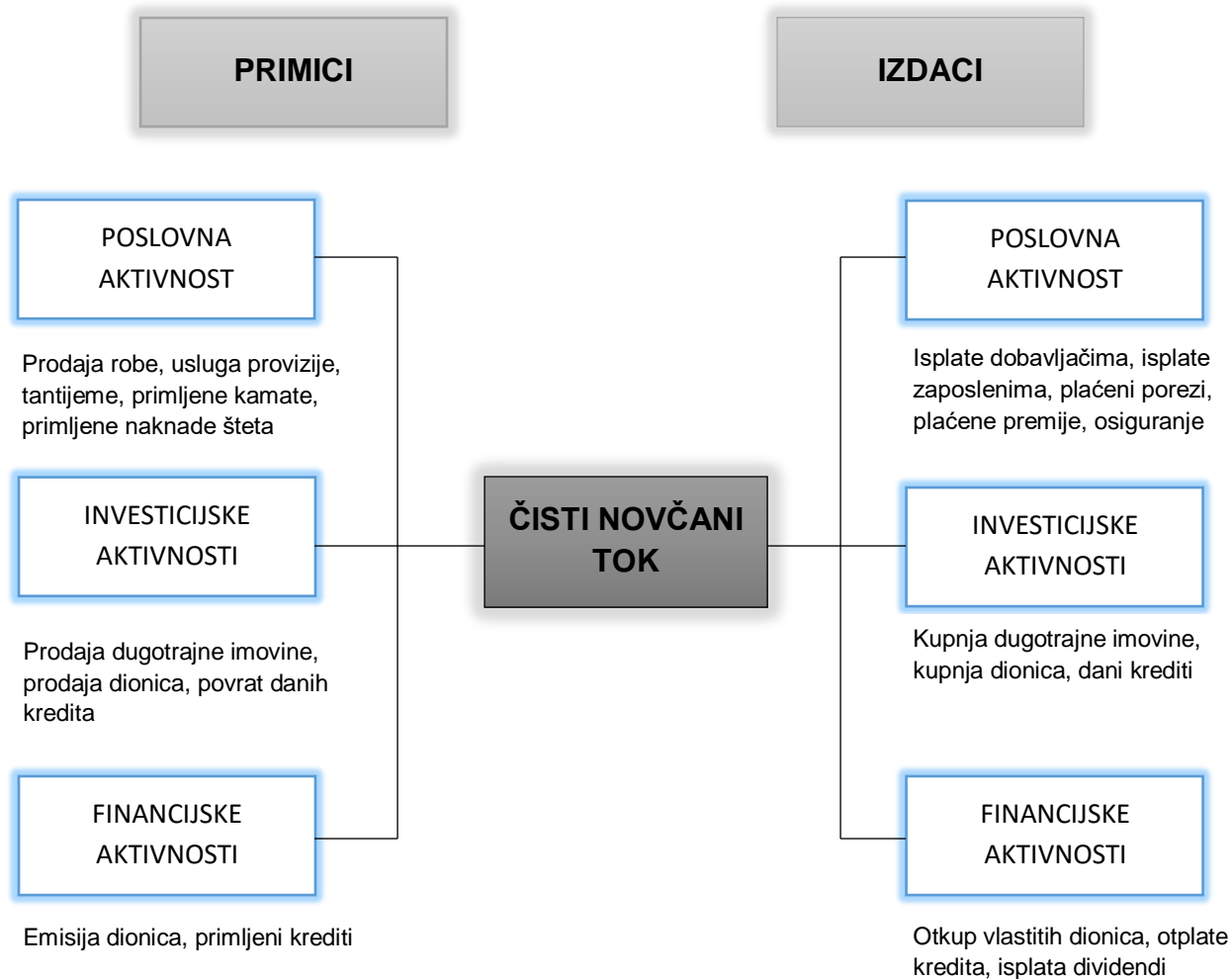
Financijske aktivnosti – aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja (strukturu kapitala i obveza). Obuhvaćaju promjene vezane uz iznos, odnosno strukturu obveza i kapitala. Najčešće:

- novčani primici od emisije dionica
- novčani primici od emisije obveznica i drugih vrijednosnih papira
- novčani primici od primljenih kredita
- novčani izdaci za otkup vlastitih dionica
- novčani izdaci za dividende, kamate

- novčani izdaci na osnovi otplate kredita itd.

Na slijedećoj shemi možemo vidjeti kako izgled novčanog toka prema Žager i Žager (2008):

Slika 4. Shema novčanog toka



Izvor: Žager, Žager (1998)

Primitke i izdatke je moguće različito razvrstati (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008):

- a) kamate (primljene i plaćene) – mogu se svrstati u poslovne aktivnosti, jer utječu na neto profit ili gubitak; ili kao investicijska ili financijska aktivnost, jer su posljedica prihoda od ulaganja, odnosno to su troškovi dobivanja resursa. Kod banaka i sličnih financijskih institucija su dio poslovnih aktivnosti.
- b) Dividende – primljene dividende obično se svrstavaju u poslovnu aktivnost, jer kao i kamate utječu na visinu neto dobiti. No s obzirom da se iskazuju kao prihod od ulaganja, mogu biti prikazane i u grupi investicijskih aktivnosti. Plaćene dividende se u pravilu prikazuju kao financijska aktivnost, no kao i kamate mogu biti uvrštene kao element novčanog toka od poslovnih aktivnosti. Takvim razvrstavanjem osigurava se informacija o sposobnosti poduzeća da podmiri dividende iz redovitih poslovnih aktivnosti. Bitna je dosljedna primjena utvrđenog pravila od strane poduzeća.
- c) Izvanredne stavke (MRS8) – treba razvrstati prema onoj aktivnosti na koju se odnose kako bi se uočila njihova priroda i učinak na buduće novčane tokove

Izvještaj o novčanom toku može biti sastavljen na temelju direktne i indirektno metode. Prema direktnoj metodi objavljuju se ukupni primici i ukupni izdaci novca razvrstani po osnovnim aktivnostima (poslovnim, investicijskim i financijskim). Izvještaj je za većinu korisnika razumljiviji i jasniji po direktnoj metodi te je takav prikazan u nastavku.

Tablica 4. Izvještaj o novčanom toku

<b>IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU</b> <b>za razdoblje 1.1. – 31.12.20xx</b>
<b>A POSLOVNE AKTIVNOSTI</b> 1. Primici iz poslovnih aktivnosti 2. Izdaci iz poslovnih aktivnosti 3. Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti
<b>B INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI</b> 1. Primici iz investicijskih aktivnosti 2. Izdaci iz investicijskih aktivnosti 3. Neto novčani tok iz investicijskih aktivnosti
<b>C FINANCIJSKE AKTIVNOSTI</b> 1. Primici iz financijskih aktivnosti 2. Izdaci iz financijskih aktivnosti 3. Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti
<b>D UKUPNO NETO NOVČANI TOK</b>
<b>E NOVAC NA POČETKU RAZDOBLJA</b>
<b>F NOVAC NA KRAJU RAZDOBLJA</b>

Izvor: Žager, Žager (1998)

## 6. Izvještaj o promjeni glavnice

Izvještaj o promjeni glavnice daje informacije o svim promjenama kapitala tijekom obračunskog razdoblja. U razdoblju od početka do kraja obračunskog razdoblja nastaju različiti poslovni događaji koji za posljedicu imaju smanjenje ili povećavanje salda kapitala. Investitore zanima kao posljedica kojih događaja su nastale promjene kapitala, a upravo se to prikazuje u Izvještaju o promjeni glavnice. Treba pokazati promjene koje su se na glavnici (kapitalu) dogodile između dva obračunska razdoblja. Prema MRS-1 u ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:

- a) dobiti ili gubitak razdoblja
- b) sve stavke prihoda ili rashoda, dobitaka ili gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos
- c) učinak promjena računovodstvene politike i ispravke temeljnih pogrešaka
- d) dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi
- e) iznos zadržane dobiti (gubitka) na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- f) usklađenje (promjene) svake druge pozicije kapitala (kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja) uz posebno, pojedinačno prikazivanje tih promjena

Kapital se sastoji od uloženog i zarađenog kapitala te se prema shemi bilance razrađuje na 6 potpozicija i to na upisani kapital, premije na emitirane dionice, revalorizacijska rezerve, rezerve, zadržanu dobit ili preneseni gubitak te dobit ili gubitak tkuće godine. U pravilu najznačajnija promjena u kapitalu proizlazi iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti se povećava stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos dividendi ukoliko se one isplaćuju. Izvještaj o zadržanoj dobiti dobivamo na način da zadržanoj dobiti sa početka razdoblja dodamo neto dobit tekućeg razdoblja te time dobivamo ukupan iznos sredstava za raspodjelu. Kada od toga oduzmemo dividendu dobivamo zadržanu dobit na kraju razdoblja. Izvještaj izražava bit vlasničkog odnosa odražavajući interese ulagača, vlasnika i samog poduzeća.

## 7. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje služe za objašnjenje i prezentaciju podataka financijskih izvještaja. One pružaju kvalitetne informacije unutarnjim i vanjskim korisnicima za jednostavnije razumijevanje financijskih izvješća. Podaci koji su bitni za poslovnog subjekta a nisu sadržani u bilanci, računu dobitka i gubika, te u izvještaju o novčanom toku te u izvještaju o promjeni glavnice trebaju biti objavljeni u bilješkama. Bilješke sadrže informacije koje dodatno pojašnjavaju vrijednosti i prirodu nekih pozicija u izvještajima, komplementarne su sa bilancom, RDG, i izvještajem o novčanom toku. Trebaju sadržavati sve informacije koje se ne vide direktno iz izvještaja ali su neophodne za njihovo kompletno razumijevanje. U bilješkama iz financijskih izvještaja prikazan je pregled obaveza sa rokovima izvršenja duljim od 5 godina, prosječan broj zaposlenih, nominalna vrijednost izdanih dionica.



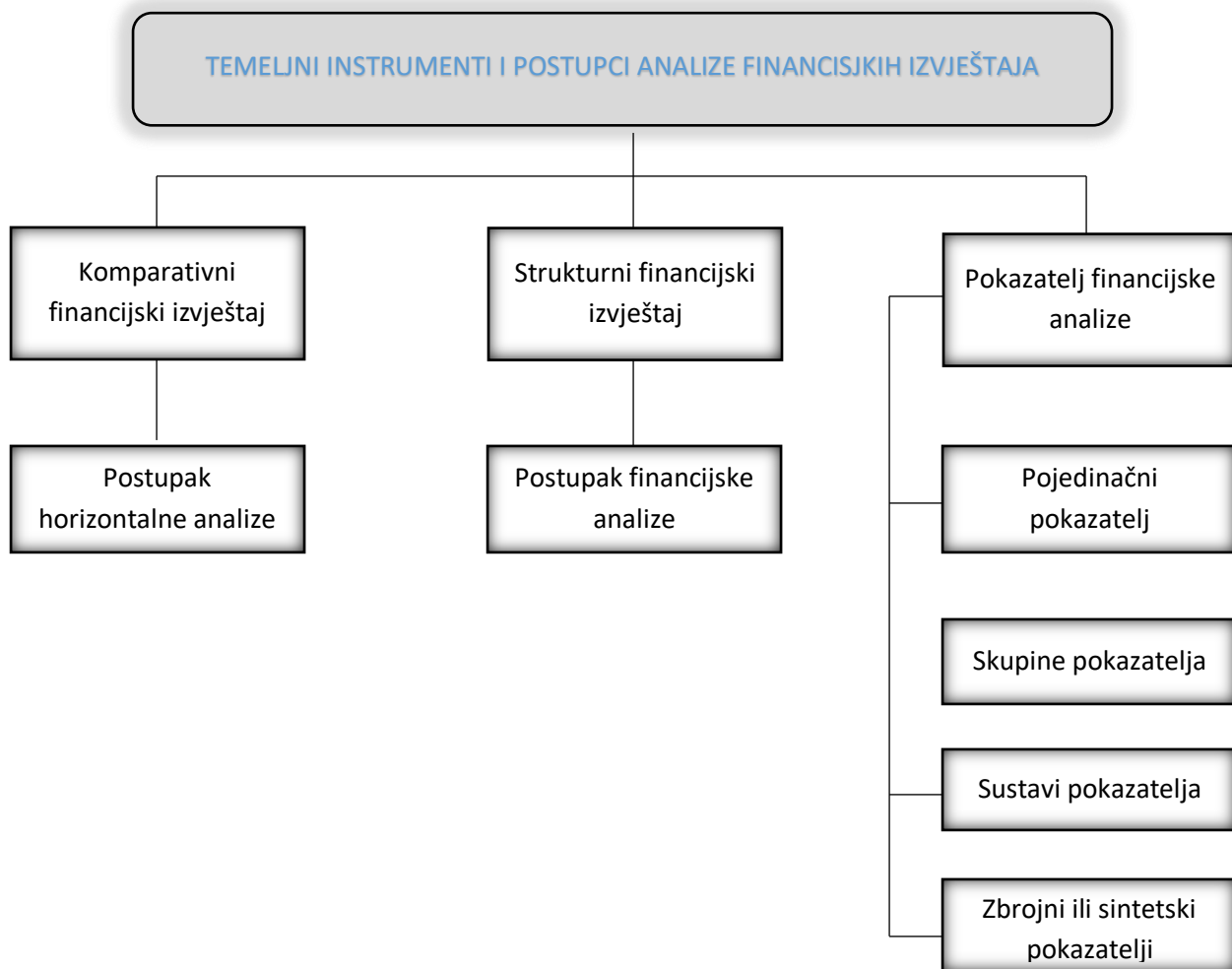
## 8. Analiza financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja je najvećim dijelom usmjerena na vrijednosne ili novčane podatke i informacije. Ona je usmjerena na kvantitativne financijske informacije te se zbog toga naziva i financijskom analizom. Pomoću financijskog upravljanja, upravljačkog računovodstva i financijskog računovodstva razvija se financijska analiza odnosno analiza financijskih izvještaja. Ističe se da ja računovodstvo „jezik poslovanja“, a financijska analiza, koja se temelji na računovodstvu i financijama računovodstvu, omogućava primjenu tog jezika u svim poslovnim situacijama (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Možemo reći da se pomoću analize financijskih izvještaja podaci pretvaraju u upotrebljive informacije koje su bitne za upravljanje. Najbitnije od svega je to da informacije moraju biti pravovaljane i da su dane u pravo vrijeme. Od informacija koje su se dogodile u prošlosti nema velike koristi. One su precizne i točne ali nisu iskoristive za upravljanje. Analitička sredstva i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja su:

- Komparativni financijski izvještaji
- Sagledavanje tendencija promjena pomoću serije indeksa
- Strukturni financijski izvještaji
- Analiza pomoću pokazatelja
- Specijalizirane analize

Za dobro upravljanje i rukovođenje potreban je dobar financijski plan. Za dobru stabilnost poduzeća moraju se unaprijed planirati budući financijski potezi. Takvo planiranje počinje sa dobrim financijskim izvještajem. Ako želimo da imamo dobar financijski plan on mora sadržati dobre osobine poduzeća ali i njegove slabosti. Moramo znati koje prednosti samog poduzeća možemo iskoristiti, a koje radnje moramo poduzeti da nedostatke popravimo. Za informacije koje se iščitavaju iz analize financijskih izvještaja osim rukovodećeg menadžmenta zainteresirani su i kreditori, vlasnici, revizori. U samom procesu analize financijskih izvještaja moguće je korištenje više postupaka koji se temelje na raščlanjivanju i uspoređivanju. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja prikazana je na slici (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008).

Slika 5. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja



Izvor: Žager, Žager (1998)

### 8.1. Komparativni financijski izvještaj i postupak horizontalne analize

Horizontalna analiza je analiza financijskih izvještaja koja uspoređuje podatke u dužem vremenskom periodu. Pomoću nje se omogućuje otkrivanje učestalosti i brzine promjena pojedinih podataka. Na osnovi tih promjena odlučuje se koliko je profitabilno poslovanje poduzeća. Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u horizontalnoj financijskoj analizi jesu komparativni financijski izvještaji i sagledavanje tendencija promjena pomoću serije baznih indeksa (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008).

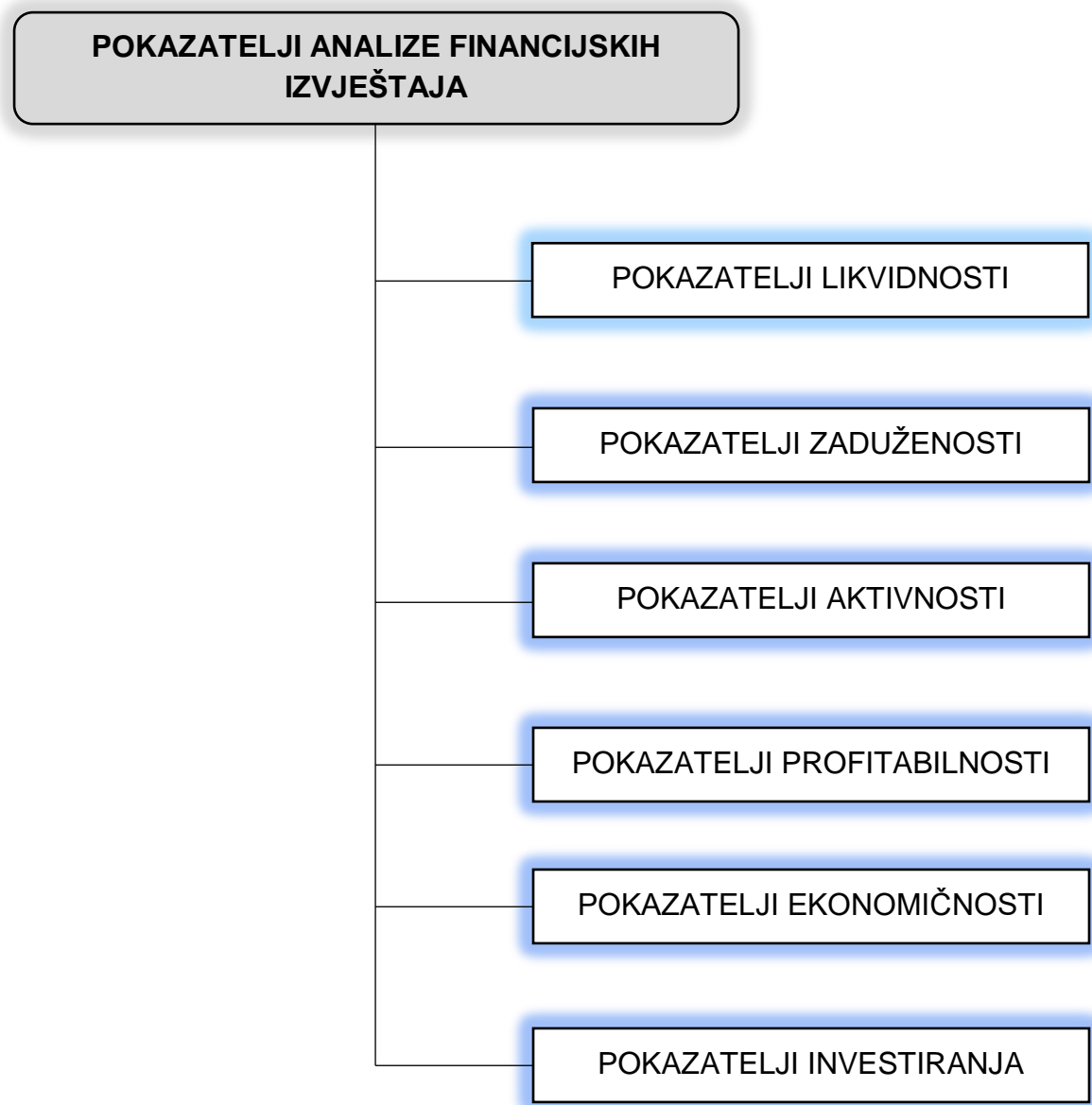
### 8.2. Strukturni financijski izvještaj i postupak vertikalne analize

Postupkom vertikalne analize uspoređuju se podatci unutar jedne godine. Za to nam je potreban uvid u strukturu bilance i strukturni izvještaj o dobiti. Kod strukturnih financijskih izvještaja pozicije se izražavaju u postocima. Ako imamo potrebu uspoređivati više poduzeća tada su nam strukturni financijski izvještaji od velike važnosti.

### 8.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pojedinačni pokazatelji izražavaju jednu poziciju u odnosu na drugu. Budući da uspoređivanje pojedinačnih pozicija nije korisne zbog različite veličine poduzeća, koriste se pokazatelji. Ne možemo sve ekonomske veličine uspoređivati. Moraju postojati određeni preduvjeti za to. S obzirom na vremensku dimenziju financijski pokazatelji se dijele u dvije skupine. Prva skupina pokazatelja razmatra poslovanje poduzeća unutar jedne godine i bazira se na podacima iz izvještaja o dobiti, dok se druga skupina financijskih parametara bazira na točno određeni trenutak koji je trenutak sastavljanja bilance. Namjena pripreme i računanja financijskih pokazatelja je stvaranje podloge za daljnje odlučivanje. Razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja koje su prikazane na slici (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008) :

Slika 6. Temeljne skupine pokazatelja analize finansijskih izvještaja



Izvor: Žager, Mamić, Sever i Žager(2008),

### 8.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti pokazuju sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze o dospijeću. Likvidnost mjeri koliko se brzo imovina može pretvoriti u novac. Samim time ako poduzeće nije likvidno ima problema u poslovanju. Ima problema s nabavkom sirovina, opreme, ne može prodati proizvod, ne može naplatiti prodani proizvod, ne može isplatiti plaće. Najvažniji pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti govori koliko je poduzeće trenutno sposobno za podmirenje dospjelih kratkoročnih obveza. Izračunava se kao odnos novca i kratkoročnih obveza.

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti} = \text{Novac / kratkoročne obveze}$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti, za razliku od koeficijenta trenutne likvidnosti uključuje i potraživanja, manje likvidnu kratkotrajnu imovinu. Ističe se da bi koeficijent ubrzane likvidnosti trebao biti veći od 1. Ističući da kratkoročne obveze ne bi smjele biti veće od zbroja novca i potraživanja.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{Novac + potraživanja}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Cjelokupnu kratkotrajnu imovinu obuhvaća koeficijent tekuće likvidnosti. Ovaj pokazatelj trebao bi biti jednak ili veći od dva. Što znači da bi kratkoročne obveze trebale biti dvostruko manje od kratkotrajne imovine.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Iz dijela dugoročnih izvora mora se moći financirati kratkotrajna imovina, sukladno tome koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1.

$$\boxed{\text{Koeficijent financijske stabilnost}} = \boxed{\text{Dugotrajna imovina / kapital + dugoročne obveze}}$$

Dobro poslovanje poduzeća podrazumijeva da su zadovoljeni kriteriji sigurnosti i uspješnosti. U kriterije sigurnosti spadaju likvidnost, financijska stabilnost i zaduženost. Dok u kriterij efikasnosti spada profitabilnost, pokazatelj ekonomičnosti te investiranje. Dugoročno gledajući, kao temeljni kriteriji dobrog poslovanja su sigurnost i uspješnost.

### 8.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji statičke zaduženosti koje čine koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja odražavaju statičku zaduženost i formiraju se na temelju bilance. Govore nam koliko je imovine iz vlastitog a koliko iz tuđeg kapitala, te njihove međusobne omjere. Najznačajniji pokazatelji zaduženosti prikazani su u tablici

Tablica 5. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamata
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I.	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II.	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Žager, Žager (1998)

### 8.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Koeficijenti obrta poznati su pod nazivom pokazatelji aktivnosti te se računaju na temelju odnosa prosječnog stanja i prometa. Oni upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008 ).

$$\text{koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupna imovina}}$$

$$\text{koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{kratkotrajna imovina}}$$

$$\text{koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{potraživanja}}$$

$$\text{koeficijent naplate potraživanja u danima} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrta potraživanja}}$$



### 8.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti su odnosi prihoda i rashoda. Odnosi ukupnih prihoda i ukupnih rashoda rezultiraju ekonomičnošću samog procesa i poslovanja. Smatra se da koeficijent ekonomičnosti treba biti što veći broj. Želimo li da nam ekonomičnost poslovanja, ekonomičnost prodaje bude što veća moramo omogućiti da nam prihodi od prodaje budu višestruko veći od samih rashoda iste te prodaje. Postupak izračunavanja ekonomičnosti prikazan je u tablici: (Žager i Žager.1998).

Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti

<b>NAZIV POKAZATELJA</b>	<b>BROJNIK</b>	<b>NAZIVNIK</b>
ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
ekonomičnost poslovanja (prodaje)	prihodi od prodaje	rashodi prodaje
ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: Žager, Žager (1998)

### 8.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Kada govorimo o pokazateljima profitabilnosti govorimo o pokazateljima marže profita, o rentabilnosti imovine i o rentabilnosti vlastitog kapitala. Postoji razlika između neto i bruto marže profita u brojniku pokazatelja. Kod pokazatelja neto marže profita izračunava se odnos zbroja neto dobiti i kamate te ukupnog prihoda, dok je kod bruto marže profita odnos zbroja dobiti prije poreza i kamate u omjeru sa ukupnim prihodom. Iz toga proizlazi podatak o poreznom opterećenju u odnosu na ukupne prihode. Ista stvar je i sa neto i bruto rentabilnosti imovine. Razlika pokazatelja govori nam o poreznom opterećenju u odnosu na ukupnu imovinu. U nastavku je tablica sa pokazateljima profitabilnosti. (Žager i Žager, 1998).

*Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti*

<b>NAZIV POKAZATELJA</b>	<b>BROJNIK</b>	<b>NAZIVNIK</b>
neto marža profita	neto dobit + kamate	ukupni prihod
bruto marža profita	dobit prije poreza + kamate	ukupni prihod
neto rentabilnost imovine	neto dobit + kamate	ukupna imovina
bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + kamate	ukupna imovina
rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	vlastiti kapital

*Izvor: Žager, Žager (1998)*

### 8.3.6. Pokazatelji investiranja

Uspješnost ulaganja u dionice poduzeća mjeri se pomoću pokazatelja investiranja. Dobit i dividenda iskazuje se u novčanim jedinicama. U pravilu dobit po dionici je veća od dividende po dionici jer se većinom dio dobiti zadržava. Razlikuje se ukupna i dividendna rentabilnost dionica. Bitno je naglasiti da je vlastiti kapital iskazan po tržišnoj a ne knjigovodstvenoj vrijednosti. U tablici su prikazani pokazatelji investiranja (Žager i Žager, 1998).

Tablica 8. Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Dobit po dionici (EPS)	Neto dobit	Broj dionica
Dividenda po dionici	Dio neto dobiti za dividende	Broj dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	Dividenda pod dionici	Dobit po dionici (EPS)
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	Tržišna cijena dionice (PPS)	Dobit po dionici (EPS)
Ukupna rentabilnost dionice	Dobit po dionici (EPS)	Tržišna cijena dionice (PPS)
Dividendna rentabilnost dionice	Dividenda po dionici (DPS)	Tržišna cijena dionice (PPS)

Izvor: Žager, Žager (1998)

## 9. Analiza poslovanja poduzeća temeljem financijskih izvještaja

Donošenje poslovnih odluka uvelike je lakše ako znamo pravilno iščitavati financijske izvještaje. Svako poslovodstvo u kompaniji trebalo bi znati pravilno koristiti informacije dobivene iz izrađenih izvještaja. Naravno, točnost informacija u izvještajima je presudna stvar te svaki potez menadžmenta radi korištenja izvještaja ima implikacije na poslovanje poduzeća te na odgovornost izrade financijskih izvještaja. U nastavku rada analizirat ćemo poslovanje poduzeća Komunalac d.o.o. iz Koprivnice. Komunalac je poduzeće nastalo 1958.g. te zapošljava više od 200 radnika direktno zaposlenih u sklopu samog poduzeća. Poduzeće je u sklopu grupacije više kompanija kojima je vlasnik Grad Koprivnica. Poduzeće se kroz svoju povijest bavilo izgradnjom komunalne infrastrukture, pretežno plinifikacijom te izgradnjom vodne infrastrukture. Do 2008.g. u sustavu Komunalca d.o.o. nalazio se i plinski biznis koji je te godine izdvojen kao zasebno poduzeće. Godine 2014 iz sustava Komunalaca izdvojen je vodni biznis te je nastala nova kompanija Koprivničke vode d.o.o.. Današnje poslovanje kompanije se većinom bazira na dvije djelatnosti a to su gospodarenje otpadom i uređenje javnih površina. No to nisu jedine djelatnosti kojima se poduzeće bavi. Kao bitnije djelatnosti možemo spomenuti upravljanje gradskim grobljem, upravljanje gradskom tržnicom, upravljanje gradskim bazenima te upravljanje javnom rasvjetom na području grada i okolnih općina.

Analizom financijskih izvještaja obuhvatit ćemo poslovanje kompanije u periodu od 3 godine i to 2017., 2018. i 2019. godine. U navedenoj analizi provest će se vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja i to bilance i računa dobiti i gubitka. Napraviti ćemo analizu financijskih pokazatelja i to likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti te investiranja.

Tablica 9. Konsolidirana bilanca društva Komunalac za razdoblje 2017-2019

	<b>AKTIVA</b>	<b>31.12.2019.</b>	<b>31.12.2018.</b>	<b>31.12.2017.</b>
<b>A</b>	<b>POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL</b>			
<b>B</b>	<b>DUGOTRAJNA IMOVINA</b>	243.466.000,00	268.517.000,00	274.864.000,00
	I. NEMATERIJALNA IMOVINA	530.000,00	644.000,00	552.000,00
	2. Koncesije, patenti, licencije, radne i uslužne marke, softver i ostala prava	491.000,00	591.000,00	445.000,00
	6. Ostala nematerijalna imovina	39.000,00	53.000,00	107.000,00
	II. MATERIJALNA IMOVINA	120.436,00	123.564,00	125.208.000,00
	1. Zemljište	7.219.000,00	7.172.000,00	7.172.000,00
	2. Građevinski objekti	63.579.000,00	65.841.000,00	66.266.000,00
	3. Postrojenja i oprema	7.751.000,00	7.948.000,00	7.639.000,00
	4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	4.863.000,00	5.527.000,00	4.969.000,00
	7. Materijalna imovina u pripremi	332.000,00	345.000,00	1.821.000,00
	9. ulaganje u nekretnine	36.692.000,00	36.731.000,00	37.341.000,00
	III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	121.115.000,00	134.140.000,00	134.447.000,00
	1. Ulaganje u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	120.057.000,00	120.057.000,00	120.057.000,00
	4. ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesom		13.007.000,00	13.007.000,00
	7. Ulaganja u vrijednosne papire	1.056.000,00	1.074.000,00	1.381.000,00
	8. Dani zajmovi, depoziti i slično	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	IV. POTRAŽIVANJA	1.385.000,00	10.169.000,00	14.657.000,00
	4. Ostala potraživanja	1.385.000,00	10.169.000,00	14.657.000,00
<b>C</b>	<b>KRA TKOTRAJNA IMOVINA</b>	41.847.000,00	23.443.000,00	34.224.000,00
	I. ZALIHE	1.935.000,00	1.625.000,00	1.527.000,00
	1. Sirovine i materijal	1.250.000,00	1.266.000,00	1.069.000,00
	4. Trgovačka roba	275.000,00	221.000,00	275.000,00
	5. Predujmovi za zalihe	344.000,00	72.000,00	117.000,00
	6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	66.000,00	66.000,00	66.000,00
	II. POTRAŽIVANJA	12.129.000,00	20.253.000,00	30.942.000,00
	1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	3.589.000,00	4.473.000,00	11.684.000,00
	2. Potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom	0,00	689.000,00	0,00
	3. Potraživanja od kupaca	5.657.000,00	5.892.000,00	7.473.000,00
	4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	8.000,00	8.000,00	7.000,00
	5. Potraživanja od države i drugih institucija	157.000,00	2.073.000,00	2.247.000,00
	6. Ostala potraživanja	2.718.000,00	7.118.000,00	9.531.000,00
	III. KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	51.000,00	1.000,00	1.000,00
	3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	51.000,00	1.000,00	1.000,00
	IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	27.732,00	1.564.000,00	1.754.000,00
<b>D</b>	<b>PLA ĆENI TROŠKOVI BUDU ĆEG RAZDOBLJA I OBRA ĆUNATI PRIHODI</b>	114.000,00	169.000,00	171.000,00
<b>E</b>	<b>UKUPNA AKTIVA</b>	285.427.000,00	292.129.000,00	309.259.000,00
<b>F</b>	<b>IZVANBILANĀANI ZAPISI</b>	135.208.000,00	74.269.000,00	89.817.000,00

	<b>PASIVA</b>	<b>31.12.2019</b>	<b>31.12.2018.</b>	<b>31.12.2017.</b>
<b>A</b>	<b>KAPITAL I REZERVE</b>	193.744.000,00	193.445.000,00	200.183.000,00
	I. TEMELJNI ( UPISANI) KAPITAL	189.028.000,00	189.028.000,00	189.029.000,00
	II. KAPITALNE REZERVE	3.304.000,00	6.337.000,00	6.337.000,00
	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	203.000,00	198.000,00	131.000,00
	1. Fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	203.000,00	198.000,00	131.000,00
	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.311.000,00	1.311.000,00	4.092.000,00
	1. Zadržana dobit	1.311.000,00	1.311.000,00	4.092.000,00
	2. Preneseni gubitak	0,00	0,00	0,00
	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	304.000,00	3.033.000,00	595.000,00
	1. Dobit poslovne godine	304.000,00	0,00	595.000,00
	2. Gubitak poslovne godine	0,00	3.033.000,00	0,00
<b>B</b>	<b>REZERVIRANJA</b>	0,00	0,00	1.314.000,00
	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obaveze	0,00	0,00	1.314.000,00
<b>C</b>	<b>DUGOROČNE OBVEZE</b>	22.053.000,00	24.354.000,00	25.650.000,00
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	21.915.000,00	24.216.000,00	25.512.000,00
	10. Ostale dugoročne obveze	138.000,00	138.000,00	138.000,00
<b>D</b>	<b>KRATKOROČNE OBVEZE</b>	11.539.000,00	15.683.000,00	22.022.000,00
	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	107.000,00	176.000,00	1.235.000,00
	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0,00	3.012.000,00	0,00
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	2.630.000,00	3.924.000,00	5.969.000,00
	7. Obveze za predujmove	65.000,00	162.000,00	335.000,00
	8. Obveze prema dobavljačima	4.504.000,00	4.146.000,00	7.678.000,00
	10. Obveze prema zaposlenicima	1.074.000,00	1.106.000,00	976.000,00
	11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	888.000,00	607.000,00	1.484.000,00
	14. Ostale kratkoročne obveze	2.271.000,00	2.550.000,00	4.345.000,00
<b>E</b>	<b>ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA</b>	58.091.000,00	58.647.000,00	60.090.000,00
<b>F</b>	<b>UKUPNA PASIVA</b>	285.427.000,00	292.129.000,00	309.259.000,00
<b>G</b>	<b>IZVANBILANČANI ZAPISI</b>	135.208.000,00	74.269.000,00	89.817.000,00

Izvor: GKP Komunalac(2017,2018,2019)

Tablica 10. Konsolidirani račun dobiti i gubitka društva Komunalac za razdoblje 2017-2019

<b>RAČUN DOBITI I GUBITKA</b>	<b>2019. godina</b>	<b>2018. godina</b>	<b>2017. godina</b>
<b>I. POSLOVNI PRIHODI</b>	51.580.000,00	49.905.000,00	67.970.000,00
<b>1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe</b>	3.791.000,00	4.054.000,00	5.365.000,00
<b>2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)</b>	39.138.000,00	30.050.000,00	51.704.000,00
<b>3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga</b>	0,00	0,00	4.000,00
<b>4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe</b>	134.000,00	143.000,00	200.000,00
<b>5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)</b>	8.517.000,00	12.658.000,00	10.697.000,00
<b>II. POSLOVNI RASHODI</b>	56.601.000,00	52.073.000,00	79.347.000,00
<b>2. Materijalni troškovi</b>	22.034.000,00	20.358.000,00	46.139.000,00
a) Troškovi sirovina i materijala	9.277.000,00	8.794.000,00	29.941.000,00
b) Troškovi prodane robe	267.000,00	327.000,00	181.000,00
c) Ostali vanjski troškovi	12.490.000,00	11.237.000,00	16.027.000,00
<b>3. Troškovi osoblja</b>	19.378.000,00	19.338.000,00	20.103.000,00
a) Neto plaće i nadnice	12.726.000,00	12.487.000,00	12.856.000,00
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	4.135.000,00	4.125.000,00	4.316.000,00
c) Doprinosi na plaće	2.517.000,00	2.726.000,00	2.931.000,00
<b>4. Amortizacija</b>	5.468.000,00	5.342.000,00	5.500.000,00
<b>5. Ostali troškovi</b>	5.501.000,00	6.588.000,00	5.634.000,00
<b>6. Vrijednost uskladenja</b>	4.096.000,00	346.000,00	13.000,00
b) Kratkotrajne imovine osim financijske imovine	4.096.000,00	346.000,00	13.000,00
<b>7. Rezerviranja</b>	0,00	0,00	1.314.000,00
a) Rezerviranja na mirovine, otpremnine i slične obveze	0,00	0,00	1.314.000,00
<b>8. Ostali poslovni rashodi</b>	124.000,00	101.000,00	644.000,00
<b>III. FINANCIJSKI PRIHODI</b>	6.283.000,00	3.286.000,00	14.260.000,00
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesima	1.497.000,00	1.739.000,00	0,00
7. Ostali prihodi s osnove kamata	710.000,00	1.105.000,00	1.920.000,00
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	50.000,00	412.000,00	230.000,00
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0,00	22.000,00	132.000,00
10. Ostali financijski prihodi	4.026.000,00	8.000,00	11.978.000,00
<b>IV. FINANCIJSKI RASHODI</b>	958.000,00	1.151.000,00	2.139.000,00
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	954.000,00	1.148.000,00	2.138.000,00
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	4.000,00	3.000,00	1.000,00
<b>IX. UKUPNI PRIHODI</b>	57.863.000,00	50.191.000,00	82.230.000,00
<b>X. UKUPNI RASHODI</b>	57.559.000,00	53.224.000,00	81.486.000,00
<b>XI. DOBITAK ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA</b>	304.000,00	3.033.000,00	744.000,00
1. Dobit prije oporezivanja	304.000,00	0,00	744.000,00
2. Gubitak razdoblja	0,00	3.033.000,00	0,00
<b>XII. POREZ NA DOBIT</b>	0,00	0,00	149.000,00
<b>XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA</b>	304.000,00	3.033.000,00	595.000,00
1. Dobit razdoblja	304.000,00	0,00	595.000,00
2. Gubitak razdoblja	0,00	3.033.000,00	0,00

Izvor: GKP Komunalac(2017,2018,2019)

## 9.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalnu analizu provodimo na strukturnim financijskim izvještajima te uspoređujemo podatke prikupljene u jednoj godini. Vertikalnu analizu provodimo tako da se aktiva i pasiva u bilanci ozače sa 100 a druge pozicije stavljamo u odnos sa njima da bi se dobila struktura. Horizontalnom analizom promatramo postotne promjene pozicija u financijskim izvještajima kroz duže razdoblje. Za prikaz koristimo bazni indeks te određujemo godinu kao baznu te uspoređujemo podatke sa njom.

### 9.1.1. Komparativna bilanca 2017/18. godine

Ovim postupkom usporedit ćemo podatke iz dvije godine poslovanja kako bi otkrili dinamiku promjena financijskih podataka. Prilikom izrade komparativne bilance vidljivo je smanjenje ukupne aktive i ukupne pasive u 2018. godini s obzirom na 2017. u iznosu od 5,54%. Na smanjenje aktive utjecalo je znatno smanjenje kratkotrajne imovine u iznosu od 31,5%, te smanjenje dugotrajne imovine od 2,31%. Došlo je do velikog smanjenja od 50,47% u ostaloj nematerijalnoj imovini, te 81,05% u materijalnoj imovini u pripremi. U dugotrajnoj imovini, došlo je do povećanja od 32,81% u koncesijama, patentima i licencama. U pasivi bilance za 2018. godinu došlo je do smanjenja kratkoročnih obveza u iznosu od 28,78% i smanjenja dugoročnih obveza u iznosu od 5,05%. Došlo je do 100% -tog povećanja u kratkoročnim obvezama (Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe). U 2018. godini došlo je do smanjenja dobiti od 100%. Došlo je do znatnog smanjenja obveza prema poduzetnicima, obveza za predujmove, obveza prema dobavljačima te obveza za poreze, doprinose i ostala davanja.



Tablica 11. Komparativna bilanca društva Komunalac za razdoblje 2017-2018

	<b>AKTIVA</b>	<b>31.12.2018</b>	<b>31.12.2017</b>	<b>Iznos smanjenja (povećanja)</b>	<b>% povećanja (smanjenja)</b>
<b>A</b>	<b>POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL</b>				
<b>B</b>	<b>DUGOTRAJNA IMOVINA</b>	268517000.00	274864000.00	-6347000.00	-2.31%
	<b>I. NEMATERIJALNA IMOVINA</b>	644000.00	552000.00	92000.00	16.67%
	2. Koncesije, patenti, licencije, radne i uslužne marke, softver i ostala prava	591000.00	445000.00	146000.00	32.81%
	6. Ostala nematerijalna imovina	53000.00	107000.00	-54000.00	-50.47%
	<b>II. MATERIJALNA IMOVINA</b>	123564000.00	125208000.00	-1644000.00	-1.31%
	1. Zemljište	7172000.00	7172000.00	0.00	0.00%
	2. Građevinski objekti	65841000.00	66266000.00	-425000.00	-0.64%
	3. Postrojenja i oprema	7948000.00	7639000.00	309000.00	4.05%
	4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	5527000.00	4969000.00	558000.00	11.23%
	7. Materijalna imovina u pripremi	345000.00	1821000.00	-1476000.00	-81.05%
	9. ulaganje u nekretnine	36731000.00	37341000.00	-610000.00	-1.63%
	<b>III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA</b>	134140000.00	134447000.00	-307000.00	-0.23%
	1. Ulaganje u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	120057000.00	120057000.00	0.00	0.00%
	4. ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesom	13007000.00	13007000.00	0.00	0.00%
	7. Ulaganja u vrijednosne papire	1074000.00	1381000.00	-307000.00	-22.23%
	8. Dani zajmovi, depoziti i slično	2000.00	2000.00	0.00	0.00%
	<b>IV. POTRAŽIVANJA</b>	10169000.00	14657000.00	-4488000.00	-30.62%
	4. Ostala potraživanja	10169000.00	14657000.00	-4488000.00	-30.62%
<b>C</b>	<b>KRA TKOTRAJNA IMOVINA</b>	23443000.00	34224000.00	-10781000.00	-31.50%
	<b>I. ZALIHE</b>	1625000.00	1527000.00	98000.00	6.42%
	1. Sirovine i materijal	1266000.00	1069000.00	197000.00	18.43%
	4. Trgovačka roba	221000.00	275000.00	-54000.00	-19.64%
	5. Predujmovi za zalihe	72000.00	117000.00	-45000.00	-38.46%
	6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	66000.00	66000.00	0.00	0.00%
	<b>II. POTRAŽIVANJA</b>	20253000.00	30942000.00	-10689000.00	-34.55%
	1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	4473000.00	11684000.00	-7211000.00	-61.72%
	2. Potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom	689000.00	0.00	689000.00	100.00%
	3. Potraživanja od kupaca	5892000.00	7473000.00	-1581000.00	-21.16%
	4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	8000.00	7000.00	1000.00	14.29%
	5. Potraživanja od države i drugih institucija	2073000.00	2247000.00	-174000.00	-7.74%
	6. Ostala potraživanja	7118000.00	9531000.00	-2413000.00	-25.32%
	<b>III. KRA TKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA</b>	1000.00	1000.00	0.00	0.00%
	3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	1000.00	1000.00	0.00	0.00%
	<b>IV. NOVAC U BANCII BLAGAJNI</b>	1564000.00	1754000.00	-190000.00	-10.83%
<b>D</b>	<b>PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI</b>	169000.00	171000.00	-2000.00	-1.17%
<b>E</b>	<b>UKUPNA AKTIVA</b>	292129000.00	309259000.00	-17130000.00	-5.54%
<b>F</b>	<b>IZVANBILANČANI ZAPISI</b>	74269000.00	89817000.00	-15548000.00	-17.31%

	<b>PASIVA</b>				
<b>A</b>	<b>KAPITAL I REZERVE</b>	193445000.00	200183000.00	-6738000.00	-3.37%
	I. TEMELJNI ( UPISANI) KAPITAL	189028000.00	189029000.00	-1000.00	0.00%
	II. KAPITALNE REZERVE	6337000.00	6337000.00	0.00	0.00%
	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	198000.00	131000.00	67000.00	51.15%
	1. Fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	198000.00	131000.00	67000.00	51.15%
	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1311000.00	4092000.00	-2781000.00	-67.96%
	1. Zadržana dobit	1311000.00	4092000.00	-2781000.00	-67.96%
	2. Preneseni gubitak	0.00	0.00	0.00	0.00%
	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	3033000.00	595000.00	2438000.00	409.75%
	1. Dobit poslovne godine	0.00	595000.00	-595000.00	-100.00%
	2. Gubitak poslovne godine	3033000.00	0.00	3033000.00	100.00%
<b>B</b>	<b>REZERVIRANJA</b>	0.00	1314000.00	-1314000.00	-100.00%
	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obaveze	0.00	1314000.00	-1314000.00	-100.00%
<b>C</b>	<b>DUGOROČNE OBVEZE</b>	24354000.00	25650000.00	-1296000.00	-5.05%
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	24216000.00	25512000.00	-1296000.00	-5.08%
	10. Ostale dugoročne obveze	138000.00	138000.00	0.00	0.00%
<b>D</b>	<b>KRATKOROČNE OBVEZE</b>	15683000.00	22022000.00	-6339000.00	-28.78%
	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	176000.00	1235000.00	-1059000.00	-85.75%
	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	3012000.00	0.00	3012000.00	100.00%
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3924000.00	5969000.00	-2045000.00	-34.26%
	7. Obveze za predujmove	162000.00	335000.00	-173000.00	-51.64%
	8. Obveze prema dobavljačima	4146000.00	7678000.00	-3532000.00	-46.00%
	10. Obveze prema zaposlenicima	1106000.00	976000.00	130000.00	13.32%
	11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	607000.00	1484000.00	-877000.00	-59.10%
	14. Ostale kratkoročne obveze	2550000.00	4345000.00	-1795000.00	-41.31%
<b>E</b>	<b>ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA</b>	58647000.00	60090000.00	-1443000.00	-2.40%
<b>F</b>	<b>UKUPNA PASIVA</b>	292129000.00	309259000.00	-17130000.00	-5.54%
<b>G</b>	<b>IZVANBILANČANI ZAPISI</b>	74269000.00	89817000.00	-15548000.00	-17.31%

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018)

### 9.1.2. Komparativna bilanca 2018/19. godine

Ovim postupkom usporedit ćemo podatke iz dvije godine poslovanja kako bi otkrili dinamiku promjena financijskih podataka. Prilikom izrade komparativne bilance vidljivo je da dolazi do smanjenja aktive i pasive u 2019. godini s obzirom na 2018. u iznosu od 2,29%. Smanjenje aktive rezultat je smanjenja dugotrajne imovine u iznosu od 9,33%. Uz smanjenje dugotrajne imovine vidljivo je veliko povećanje kratkotrajne imovine od 78,51%. Na vidljivo povećanje kratkotrajne imovine utjecalo je povećanje predujmova za zalihe, povećanje potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom i drastičnog povećanja od 5000% u danim zajmovima, depozitima i slično poduzetnicima unutar grupe. Na smanjenje pasive u 2019. godini utjecalo je smanjenje kapitalnih rezervi u iznosu od 47,86%. Iz tablice je vidljivo smanjenje svih kratkoročnih i dugoročnih obveza u rasponu od 9,45% do 26,42%. U 2019. godini došlo je do velikog povećanja obveza za poreze, doprinose i slična davanja.

Tablica 11. Komparativna bilanca društva Komunalac za razdoblje 2018-2019

	<b>AKTIVA</b>	<b>31.12.2019.</b>	<b>31.12.2018.</b>	<b>Znos smanjenja (povećanja)</b>	<b>% povećanja (smanjenja)</b>
<b>A</b>	<b>POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL</b>				
<b>B</b>	<b>DUGOTRAJNA IMOVINA</b>	243,466,000.00	268,517,000.00	-25,051,000.00	-9.33%
	<b>I. NEMATERIJALNA IMOVINA</b>	530,000.00	644,000.00	-114,000.00	-17.70%
	2. Koncesije, patenti, licencije, radne i uslužne marke, softver i ostala prava	491,000.00	591,000.00	-100,000.00	-16.92%
	6. Ostala nematerijalna imovina	39,000.00	53,000.00	-14,000.00	-26.42%
	<b>II. MATERIJALNA IMOVINA</b>	120,436,000.00	123,564,000.00	-3,128,000.00	-2.53%
	1. Zemljište	7,219,000.00	7,172,000.00	47,000.00	0.66%
	2. Građevinski objekti	63,579,000.00	65,841,000.00	-2,262,000.00	-3.44%
	3. Postrojenja i oprema	7,751,000.00	7,948,000.00	-197,000.00	-2.48%
	4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	4,863,000.00	5,527,000.00	-664,000.00	-12.01%
	7. Materijalna imovina u pripremi	332,000.00	345,000.00	-13,000.00	-3.77%
	9. ulaganje u nekretnine	36,692,000.00	36,731,000.00	-39,000.00	-0.11%
	<b>III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA</b>	121,115,000.00	134,140,000.00	-13,025,000.00	-9.71%
	1. Ulaganje u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	120,057,000.00	120,057,000.00	0.00	0.00%
	4. ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesom	0.00	13,007,000.00	-13,007,000.00	-100.00%
	7. Ulaganja u vrijednosne papire	1,056,000.00	1,074,000.00	-18,000.00	-1.68%
	8. Dani zajmovi, depoziti i slično	2,000.00	2,000.00	0.00	0.00%
	<b>IV. POTRAŽIVANJA</b>	1,385,000.00	10,169,000.00	-8,784,000.00	-86.38%
	4. Ostala potraživanja	1,385,000.00	10,169,000.00	-8,784,000.00	-86.38%
<b>C</b>	<b>KRA TKOTRAJNA IMOVINA</b>	41,847,000.00	23,443,000.00	18,404,000.00	78.51%
	<b>I. ZALIHE</b>	1,935,000.00	1,625,000.00	310,000.00	19.08%
	1. Sirovine i materijal	1,250,000.00	1,266,000.00	-16,000.00	-1.26%
	4. Trgovačka roba	275,000.00	221,000.00	54,000.00	24.43%
	5. Predumovi za zalihe	344,000.00	72,000.00	272,000.00	377.78%
	6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	66,000.00	66,000.00	0.00	0.00%
	<b>II. POTRAŽIVANJA</b>	12,129,000.00	20,253,000.00	-8,124,000.00	-40.11%
	1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	3,589,000.00	4,473,000.00	-884,000.00	-19.76%
	2. Potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom	3,589,000.00	689,000.00	2,900,000.00	420.90%
	3. Potraživanja od kupaca	5,657,000.00	5,892,000.00	-235,000.00	-3.99%
	4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	8,000.00	8,000.00	0.00	0.00%
	5. Potraživanja od države i drugih institucija	157,000.00	2,073,000.00	-1,916,000.00	-92.43%
	6. Ostala potraživanja	2,718,000.00	7,118,000.00	-4,400,000.00	-61.82%
	<b>III. KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA</b>	51,000.00	1,000.00	50,000.00	5000.00%
	3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	51,000.00	1,000.00	50,000.00	5000.00%
	<b>IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI</b>	27,732,000.00	1,564,000.00	26,168,000.00	1673.15%
<b>D</b>	<b>PLA ĆENI TROŠKOVI BUDU ĆEG RAZDOBLJA I OBRA ĆUNATI PRIHODI</b>	114,000.00	169,000.00	-55,000.00	-32.54%
<b>E</b>	<b>UKUPNA AKTIVA</b>	285,427,000.00	292,129,000.00	-6,702,000.00	-2.29%
<b>F</b>	<b>IZVANBILAN ĆANI ZAPISI</b>	135,208,000.00	74,269,000.00	60,939,000.00	82.05%

	<b>PASIVA</b>					
<b>A</b>	<b>KAPITAL I REZERVE</b>	193,744,000.00	193,445,000.00	299,000.00	0.15%	
	I. TEMELJNI ( UPISANI) KAPITAL	189,028,000.00	189,028,000.00	0.00	0.00%	
	II. KAPITALNE REZERVE	3,304,000.00	6,337,000.00	-3,033,000.00	-47.86%	
	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	203,000.00	198,000.00	5,000.00	2.53%	
	1. Fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	203,000.00	198,000.00	5,000.00	2.53%	
	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1,311,000.00	1,311,000.00	0.00	0.00%	
	1. Zadržana dobit	1,311,000.00	1,311,000.00	0.00	0.00%	
	2. Preneseni gubitak	0.00	0.00	0.00	0.00%	
	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	304,000.00	3,033,000.00	-2,729,000.00	-89.98%	
	1. Dobit poslovne godine	304,000.00	0.00	304,000.00	100.00%	
	2. Gubitak poslovne godine	0.00	3,033,000.00	-3,033,000.00	-100.00%	
<b>B</b>	<b>REZERVIRANJA</b>	0.00	0.00	0.00	0.00%	
	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obaveze	0.00	0.00	0.00	0.00%	
<b>C</b>	<b>DUGOROČNE OBVEZE</b>	22,053,000.00	24,354,000.00	-2,301,000.00	-9.45%	
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	21,915,000.00	24,216,000.00	-2,301,000.00	-9.50%	
	10. Ostale dugoročne obveze	138,000.00	138,000.00	0.00	0.00%	
<b>D</b>	<b>KRATKOROČNE OBVEZE</b>	11,539,000.00	15,683,000.00	-4,144,000.00	-26.42%	
	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	107,000.00	176,000.00	-69,000.00	-39.20%	
	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0.00	3,012,000.00	-3,012,000.00	-100.00%	
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	2,630,000.00	3,924,000.00	-1,294,000.00	-32.98%	
	7. Obveze za predujmove	65,000.00	162,000.00	-97,000.00	-59.88%	
	8. Obveze prema dobavljačima	4,504,000.00	4,146,000.00	358,000.00	8.63%	
	10. Obveze prema zaposlenicima	1,074,000.00	1,106,000.00	-32,000.00	-2.89%	
	11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	888,000.00	607,000.00	281,000.00	46.29%	
	14. Ostale kratkoročne obveze	2,271,000.00	2,550,000.00	-279,000.00	-10.94%	
<b>E</b>	<b>ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA</b>	58,091,000.00	58,647,000.00	-556,000.00	-0.95%	
<b>F</b>	<b>UKUPNA PASIVA</b>	285,427,000.00	292,129,000.00	-6,702,000.00	-2.29%	
<b>G</b>	<b>IZVANBILANČANI ZAPISI</b>	135,208,000.00	74,269,000.00	60,939,000.00	82.05%	

*Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2018,2019)*

### 9.1.3. Komparativni izvještaj o dobiti 2017/18 godine

Analizirajući komparativni izvještaj poduzeća GKP Komunalac d.o.o. za 2017. i 2018. godinu vidljivo je smanjenje ukupnih prihoda od 38,96% i smanjenje ukupnih rashoda od 34,68%. Smanjenje poslovnih prihoda od 26,58% rezultat je smanjenja prihoda od prodaje s poduzetnicima unutar grupe, smanjenja prihoda od prodaje, te smanjenja prihoda na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga. U 2018. godini dolazi do velikog smanjenja materijalnih troškova od 55,88%. Smanjeni su troškovi sirovina i materijala, dok su povećani troškovi prodane robe.

Dolazi do malog smanjenja troškova osoblja i troškova amortizacije. Vidljivo je povećanje poreza na dobit od 100% , iz razloga toga što ga u 2019. nije ni bilo.

Tablica 13. Komparativni izvještaj o dobiti društva Komunalac za razdoblje 2017-2018

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2018. godina	2017. godina	Iznos smanjenja (povećanja)	% povećanja (smanjenja)
<b>I. POSLOVNI PRIHODI</b>	49.905.000,00	67.970.000,00	-18.065.000,00	-26.58%
<b>1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe</b>	4.054.000,00	5.365.000,00	-1.311.000,00	-24.44%
<b>2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)</b>	30.050.000,00	51.704.000,00	-21.654.000,00	-41.88%
<b>3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga</b>	0,00	4.000,00	-4.000,00	-100.00%
<b>4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe</b>	143.000,00	200.000,00	-57.000,00	-28.50%
<b>5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)</b>	12.658.000,00	10.697.000,00	1.961.000,00	18.33%
<b>II. POSLOVNI RASHODI</b>	52.073.000,00	79.347.000,00	-27.274.000,00	-34.37%
<b>2. Materijalni troškovi</b>	20.358.000,00	46.139.000,00	-25.781.000,00	-55.88%
a) Troškovi sirovina i materijala	8.794.000,00	29.941.000,00	-21.147.000,00	-70.63%
b) Troškovi prodane robe	327.000,00	181.000,00	146.000,00	80.66%
c) Ostali vanjski troškovi	11.237.000,00	16.027.000,00	-4.790.000,00	-29.89%
<b>3. Troškovi osoblja</b>	19.338.000,00	20.103.000,00	-765.000,00	-3.81%
a) Neto plaće i nadnice	12.487.000,00	12.856.000,00	-369.000,00	-2.87%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	4.125.000,00	4.316.000,00	-191.000,00	-4.43%
c) Doprinosi na plaće	2.726.000,00	2.931.000,00	-205.000,00	-6.99%
<b>4. Amortizacija</b>	5.342.000,00	5.500.000,00	-158.000,00	-2.87%
<b>5. Ostali troškovi</b>	6.588.000,00	5.634.000,00	954.000,00	16.93%
<b>6. Vrijednost usklađenja</b>	346.000,00	13.000,00	333.000,00	2561.54%
b) Kratkotrajne imovine osim financijske imovine	346.000,00	13.000,00	333.000,00	2561.54%
<b>7. Rezerviranja</b>	0,00	1.314.000,00	-1.314.000,00	-100.00%
a) Rezerviranja na mirovine, otpremnice i slične obveze	0,00	1.314.000,00	-1.314.000,00	-100.00%
<b>8. Ostali poslovni rashodi</b>	101.000,00	644.000,00	-543.000,00	-84.32%
<b>III. FINANCIJSKI PRIHODI</b>	3.286.000,00	14.260.000,00	-10.974.000,00	-76.96%
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesima	1.739.000,00	0,00	1.739.000,00	100.00%
7. Ostali prihodi s osnove kamata	1.105.000,00	1.920.000,00	-815.000,00	-42.45%
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	412.000,00	230.000,00	182.000,00	79.13%
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	22.000,00	132.000,00	-110.000,00	-83.33%
10. Ostali financijski prihodi	8.000,00	11.978.000,00	-11.970.000,00	-99.93%
<b>IV. FINANCIJSKI RASHODI</b>	1.151.000,00	2.139.000,00	-988.000,00	-46.19%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	1.148.000,00	2.138.000,00	-990.000,00	-46.30%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	3.000,00	1.000,00	2.000,00	200.00%
<b>IX. UKUPNI PRIHODI</b>	50.191.000,00	82.230.000,00	-32.039.000,00	-38.96%
<b>X. UKUPNI RASHODI</b>	53.224.000,00	81.486.000,00	-28.262.000,00	-34.68%
<b>XI. DOBITAK ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA</b>	3.033.000,00	744.000,00	2.289.000,00	307.66%
1. Dobit prije oporezivanja	0,00	744.000,00	-744.000,00	-100.00%
2. Gubitak razdoblja	3.033.300,00	0,00	3.033.300,00	100.00%
<b>XII. POREZ NA DOBIT</b>	0,00	149.000,00	-149.000,00	-100.00%
<b>XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA</b>	3.033.000,00	595.000,00	2.438.000,00	409.75%
1. Dobit razdoblja	0,00	595.000,00	-595.000,00	-100.00%
2. Gubitak razdoblja	3.033.000,00	0,00	3.033.000,00	100.00%

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018)

#### 9.1.4. Komparativni izvještaj o dobiti 2018/19. godine

Prilikom izrade komparativne analize poduzeća GKP Komunalac d.o.o. možemo primjetiti da su poslovni prihodi u 2019. godini porasli za 3,36% te se povećali u odnosu na prethodnu godinu. U 2019. došlo je do porasta ukupnih prihoda od 15,29% te porasta ukupnih rashoda od 8.14%. Troškovi osoblja nisu se mijenjali te su ostali isti. Vidljivo je smanjenje ostalih troškova od 16,50% u 2019.g. Materijalni troškovi poduzeća su narasli za 8,23%. Iako je došlo do povećanja financijskih prihoda od 91,21% bilježi se smanjenje prihoda od ulaganja u udjele (dionice), te tečajnih razlika i ostalih financijskih prihoda. Vidljivo je da je u 2019.g. ostvarena dobit iz poslovanja no nije plaćen porez na dobit zbog prenesenog poreznog gubitka iz prethodne godine.



Tablica 14. Komparativni izvještaj o dobiti društva Komunalac za razdoblje 2018-2019

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2019. godina	2018. godina	Iznos smanjenja (povećanja)	% povećanja (smanjenja)
<b>I. POSLOVNI PRIHODI</b>	51.580.000,00	49.905.000,00	1.675.000,00	3,36%
<b>1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe</b>	3.791.000,00	4.054.000,00	-263.000,00	-6,49%
<b>2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)</b>	39.138.000,00	30.050.000,00	9.088.000,00	30,24%
<b>3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga</b>	0,00	0,00	0,00	0,00%
<b>4. Ostal poslovni prihodi s poduzetnicima unutar gupe</b>	134.000,00	143.000,00	-9.000,00	-6,29%
<b>5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)</b>	8.517.000,00	12.658.000,00	-4.141.000,00	-32,71%
<b>II. POSLOVNI RASHODI</b>	56.601.000,00	52.073.000,00	4.528.000,00	8,70%
<b>2. Materijalni troškovi</b>	22.034.000,00	20.358.000,00	1.676.000,00	8,23%
a) Troškovi sirovina i materijala	9.277.000,00	8.794.000,00	483.000,00	5,49%
b) Troškovi prodane robe	267.000,00	327.000,00	-60.000,00	-18,35%
c) Ostali vanjski troškovi	12.490.000,00	11.237.000,00	1.253.000,00	11,15%
<b>3. Troškovi osoblja</b>	19.378.000,00	19.338.000,00	40.000,00	0,21%
a) Neto plaće i nadnice	12.726.000,00	12.487.000,00	239.000,00	1,91%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	4.135.000,00	4.125.000,00	10.000,00	0,24%
c) Doprinosi na plaće	2.517.000,00	2.726.000,00	-209.000,00	-7,67%
<b>4. Amortizacija</b>	5.468.000,00	5.342.000,00	126.000,00	2,36%
<b>5. Ostali troškovi</b>	5.501.000,00	6.588.000,00	-1.087.000,00	-16,50%
<b>6. Vrijednost uskladenja</b>	4.096.000,00	346.000,00	3.750.000,00	1083,82%
b) Kratkotrajne imovine osim financijske imovine	4.096.000,00	346.000,00	3.750.000,00	1083,82%
<b>7. Rezerviranja</b>	0,00	0,00	0,00	0,00%
a) Rezerviranja na mirovine, otpremnine i slične obveze	0,00	0,00	0,00	0,00%
<b>8. Ostali poslovni rashodi</b>	124.000,00	101.000,00	23.000,00	22,77%
<b>III. FINANCIJSKI PRIHODI</b>	6.283.000,00	3.286.000,00	2.997.000,00	91,21%
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesima	1.497.000,00	1.739.000,00	-242.000,00	-13,92%
7. Ostali prihodi s osnove kamata	710.000,00	1.105.000,00	-395.000,00	-35,75%
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	50.000,00	412.000,00	-362.000,00	-87,86%
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0,00	22.000,00	-22.000,00	-100,00%
10. Ostali financijski prihodi	4.026.000,00	8.000,00	4.018.000,00	50225,00%
<b>IV. FINANCIJSKI RASHODI</b>	958.000,00	1.151.000,00	-193.000,00	-16,77%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	954.000,00	1.148.000,00	-194.000,00	-16,90%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	4.000,00	3.000,00	1.000,00	33,33%
<b>IX. UKUPNI PRIHODI</b>	57.863.000,00	50.191.000,00	7.672.000,00	15,29%
<b>X. UKUPNI RASHODI</b>	57.559.000,00	53.224.000,00	4.335.000,00	8,14%
<b>XI. DOBITAK ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA</b>	304.000,00	3.033.000,00	-2.729.000,00	-89,98%
1. Dobit prije oporezivanja	304.000,00	0,00	304.000,00	100,00%
2. Gubitak razdoblja	0,00	3.033.300,00	-3.033.300,00	-100,00%
<b>XII. POREZ NA DOBIT</b>	0,00	0,00	0,00	0,00%
<b>XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA</b>	304.000,00	3.033.000,00	-2.729.000,00	-89,98%
1. Dobit razdoblja	304.000,00	0,00	304.000,00	100,00%
2. Gubitak razdoblja	0,00	3.033.000,00	-3.033.000,00	-100,00%

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2018,2019)

#### 9.1.5. Strukturna bilanca 2017/18/19. godine

Promatrajući sve tri godine vidljivo je iz strukture bilance da se imovina GKP Komunalac d.o.o. iz Koprivnice sastoji od 85-91% dugotrajne imovine i od 8-14% kratkotrajne imovine. Iz primjera je vidljivo da su to strukturne varijacije od 6% tijekom tri godine.

U strukturi pasive prevladavaju kapital i rezerve i bilježi se njihov lagani rast tijekom tri promatrane godine. Udio kapitala i rezervi u pasivi je iznosio 64,73% u 2017. godini, 66,22% u 2018. godini i najveći u 2019. godini od 67,88%. Kratkoročne i dugoročne obveze su u strukturi pasive neznatne i čine udio od 4,04 do 7,22% za kratkoročne i udio od 7,73% do 8,34% za dugoročne obveze.

Tablica 15. Strukturna bilanca društva Komunalac za razdoblje 2017-2019

	AKTIVA	31.12.2019.	%	31.12.2018.	%	31.12.2017.	%
<b>A</b>	<b>POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL</b>						
<b>B</b>	<b>DUGOTRAJNA IMOVINA</b>	243,466,000.00	85.30	268,517,000.00	91.92	274,864,000.00	88.88
	I. NEMATERIJALNA IMOVINA	530,000.00	0.19	644,000.00	0.22	552,000.00	0.18
	2. Koncesije, patenti, licencije, radne i uslužne marke, softver i ostala prava	491,000.00	0.17	591,000.00	0.20	445,000.00	0.14
	6. Ostala nematerijalna imovina	39,000.00	0.01	53,000.00	0.02	107,000.00	0.03
	II. MATERIJALNA IMOVINA	120,436,000.00	42.20	123,564,000.00	42.30	125,208,000.00	40.49
	1. Zemljište	7,219,000.00	2.53	7,172,000.00	2.46	7,172,000.00	2.32
	2. Građevinski objekti	63,579,000.00	22.28	65,841,000.00	22.54	66,266,000.00	21.43
	3. Postrojenja i oprema	7,751,000.00	2.72	7,948,000.00	2.72	7,639,000.00	2.47
	4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	4,863,000.00	1.70	5,527,000.00	1.89	4,969,000.00	1.61
	7. Materijalna imovina u pripremi	332,000.00	0.12	345,000.00	0.12	1,821,000.00	0.59
	9. ulaganje u nekretnine	36,692,000.00	12.86	36,731,000.00	12.57	37,341,000.00	12.07
	III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	121,115,000.00	42.43	134,140,000.00	45.92	134,447,000.00	43.47
	1. Ulaganje u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	120,057,000.00	42.06	120,057,000.00	41.10	120,057,000.00	38.82
	4. ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesom	0.00	0.00	13,007,000.00	4.45	13,007,000.00	4.21
	7. Ulaganja u vrijednosne papire	1,056,000.00	0.37	1,074,000.00	0.37	1,381,000.00	0.45
	8. Dani zajmovi, depoziti i slično	2,000.00	0.00	2,000.00	0.00	2,000.00	0.00
	IV. POTRAŽIVANJA	1,385,000.00	0.49	10,169,000.00	3.48	14,657,000.00	4.74
	4. Ostala potraživanja	1,385,000.00	0.49	10,169,000.00	3.48	14,657,000.00	4.74
<b>C</b>	<b>KRA TKOTRAJNA IMOVINA</b>	41,847,000.00	14.66	23,443,000.00	8.02	34,224,000.00	11.07
	I. ZALIHE	1,935,000.00	0.68	1,625,000.00	0.56	1,527,000.00	0.49
	1. Sirovine i materijal	1,250,000.00	0.44	1,266,000.00	0.43	1,069,000.00	0.35
	4. Trgovačka roba	275,000.00	0.10	221,000.00	0.08	275,000.00	0.09
	5. Predujmovi za zalihe	344,000.00	0.12	72,000.00	0.02	117,000.00	0.04
	6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	66,000.00	0.02	66,000.00	0.02	66,000.00	0.02
	II. POTRAŽIVANJA	12,129,000.00	4.25	20,253,000.00	6.93	30,942,000.00	10.01
	1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	3,589,000.00	1.26	4,473,000.00	1.53	11,684,000.00	3.78
	2. Potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom	3,589,000.00	1.26	689,000.00	0.24	0.00	0.00
	3. Potraživanja od kupaca	5,657,000.00	1.98	5,892,000.00	2.02	7,473,000.00	2.42
	4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	8,000.00	0.00	8,000.00	0.00	7,000.00	0.00
	5. Potraživanja od države i drugih institucija	157,000.00	0.06	2,073,000.00	0.71	2,247,000.00	0.73
	6. Ostala potraživanja	2,718,000.00	0.95	7,118,000.00	2.44	9,531,000.00	3.08
	III. KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	51,000.00	0.02	1,000.00	0.00	1,000.00	0.00
	3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	51,000.00	0.02	1,000.00	0.00	1,000.00	0.00
	IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	27,732,000.00	9.72	1,564,000.00	0.54	1,754,000.00	0.57
<b>D</b>	<b>PLA ĆENI TROŠKOVI BUDU ĆEG RAZDOBLJA I OBRA ĆUNATI PRIHODI</b>	114,000.00	0.04	169,000.00	0.06	171,000.00	0.06
<b>E</b>	<b>UKUPNA AKTIVA</b>	285,427,000.00	100.00	292,129,000.00	100.00	309,259,000.00	100.00

	<b>PASIVA</b>	<b>31.12.2019.</b>	<b>%</b>	<b>31.12.2018.</b>	<b>%</b>	<b>31.12.2017.</b>	<b>%</b>
<b>A</b>	<b>KAPITAL I REZERVE</b>	193,744,000.00	67.88	193,445,000.00	66.22	200,183,000.00	64.73
	I. TEMELJNI ( UPISANI) KAPITAL	189,028,000.00	66.23	189,028,000.00	64.71	189,029,000.00	61.12
	II. KAPITALNE REZERVE	3,304,000.00	1.16	6,337,000.00	2.17	6,337,000.00	2.05
	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	203,000.00	0.07	198,000.00	0.07	131,000.00	0.04
	1. Fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	203,000.00	0.07	198,000.00	0.07	131,000.00	0.04
	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1,311,000.00	0.46	1,311,000.00	0.45	4,092,000.00	1.32
	1. Zadržana dobit	1,311,000.00	0.46	1,311,000.00	0.45	4,092,000.00	1.32
	2. Preneseni gubitak	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	304,000.00	0.11	3,033,000.00	1.04	595,000.00	0.19
	1. Dobit poslovne godine	304,000.00	0.11	0.00	0.00	595,000.00	0.19
	2. Gubitak poslovne godine	0.00	0.00	3,033,000.00	1.04	0.00	0.00
<b>B</b>	<b>REZERVIRANJA</b>	0.00	0.00	0.00	0.00	1,314,000.00	0.42
	1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obaveze	0.00	0.00	0.00	0.00	1,314,000.00	0.42
<b>C</b>	<b>DUGOROČNE OBVEZE</b>	22,053,000.00	7.73	24,354,000.00	8.34	25,650,000.00	8.29
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	21,915,000.00	7.68	24,216,000.00	8.29	25,512,000.00	8.25
	10. Ostale dugoročne obveze	138,000.00	0.05	138,000.00	0.05	138,000.00	0.04
<b>D</b>	<b>KRA TKOROČNE OBVEZE</b>	11,539,000.00	4.04	15,683,000.00	5.37	22,022,000.00	7.12
	1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	107,000.00	0.04	176,000.00	0.06	1,235,000.00	0.40
	2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0.00	0.00	3,012,000.00	1.03	0.00	0.00
	6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	2,630,000.00	0.92	3,924,000.00	1.34	5,969,000.00	1.93
	7. Obveze za predujmove	65,000.00	0.02	162,000.00	0.06	335,000.00	0.11
	8. Obveze prema dobavljačima	4,504,000.00	1.58	4,146,000.00	1.42	7,678,000.00	2.48
	10. Obveze prema zaposlenicima	1,074,000.00	0.38	1,106,000.00	0.38	976,000.00	0.32
	11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	888,000.00	0.31	607,000.00	0.21	1,484,000.00	0.48
	14. Ostale kratkoročne obveze	2,271,000.00	0.80	2,550,000.00	0.87	4,345,000.00	1.40
<b>E</b>	<b>ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA</b>	58,091,000.00	20.35	58,647,000.00	20.08	60,090,000.00	19.43
<b>F</b>	<b>UKUPNA PASIVA</b>	285,427,000.00	100.00	292,129,000.00	100.00	309,259,000.00	100.00
<b>G</b>	<b>IZVANBILANČANI ZAPISI</b>	135,208,000.00	47.37	74,269,000.00	25.42	89,817,000.00	29.04

*Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)*

#### 9.1.6. Strukturni izvještaj o dobiti 2017/18/19. godine

Iz strukturnog izvještaja o dobiti za tri promatrane godine vidljivo je da prihodi od prodaje čine najveći udio u poslovnim приходima. U 2018. godini došlo je do povećanja poslovnih prihoda s obzirom na 2017.godinu, i smanjenja prihoda od prodaje. Dok su se poslovni prihodi u 2019. smanjili s obzirom na 2018. godinu a prihodi od prodaje su se povećali. Financijski prihodi su varirali od 17,34% 2017. godine, 6,55% u 2018. godini te 10,86% u 2019. godini.

Promatrajući poslovne rashode vidimo da oni tijekom godina variraju. Najznačajnije troškove poslovnih rashoda čine materijalni troškovi i troškovi osoblja.

Tablica 16. Strukturni izvještaj o dobiti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2019. godina	%	2018. godina	%	2017. godina	%
<b>I. POSLOVNI PRIHODI</b>	51,580,000.00	89.14	49,905,000.00	99.43	67,970,000.00	82.66
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	3,791,000.00	6.55	4,054,000.00	8.08	5,365,000.00	6.52
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	39,138,000.00	67.64	30,050,000.00	59.87	51,704,000.00	62.88
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, roba i usluga	0.00	0.00	0.00	0.00	4,000.00	0.00
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	134,000.00	0.23	143,000.00	0.28	200,000.00	0.24
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	8,517,000.00	14.72	12,658,000.00	25.22	10,697,000.00	13.01
<b>II. POSLOVNI RASHODI</b>	56,601,000.00	97.82	52,073,000.00	103.75	79,347,000.00	96.49
2. Materijalni troškovi	22,034,000.00	38.08	20,358,000.00	40.56	46,139,000.00	56.11
a) Troškovi sirovina i materijala	9,277,000.00	16.03	8,794,000.00	17.52	29,941,000.00	36.41
b) Troškovi prodane robe	267,000.00	0.46	327,000.00	0.65	181,000.00	0.22
c) Ostali vanjski troškovi	12,490,000.00	21.59	11,237,000.00	22.39	16,027,000.00	19.49
3. Troškovi osoblja	19,378,000.00	33.49	19,338,000.00	38.53	20,103,000.00	24.45
a) Neto plaće i nadnice	12,726,000.00	21.99	12,487,000.00	24.88	12,856,000.00	15.63
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	4,135,000.00	7.15	4,125,000.00	8.22	4,316,000.00	5.25
c) Doprinosi na plaće	2,517,000.00	4.35	2,726,000.00	5.43	2,931,000.00	3.56
4. Amortizacija	5,468,000.00	9.45	5,342,000.00	10.64	5,500,000.00	6.69
5. Ostali troškovi	5,501,000.00	9.51	6,588,000.00	13.13	5,634,000.00	6.85
6. Vrijednost usklađenja	4,096,000.00	7.08	346,000.00	0.69	13,000.00	0.02
b) Kratkotrajne imovine osim financijske imovine	4,096,000.00	7.08	346,000.00	0.69	13,000.00	0.02
7. Rezerviranja	0.00	0.00	0.00	0.00	1,314,000.00	1.60
a) Rezerviranja na mirovine, otpremnine i slične obveze	0.00	0.00	0.00	0.00	1,314,000.00	1.60
8. Ostali poslovni rashodi	124,000.00	0.21	101,000.00	0.20	644,000.00	0.78
<b>III. FINANCIJSKI PRIHODI</b>	6,283,000.00	10.86	3,286,000.00	6.55	14,260,000.00	17.34
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesima	1,497,000.00	2.59	1,739,000.00	3.46	0.00	0.00
7. Ostali prihodi s osnove kamata	710,000.00	1.23	1,105,000.00	2.20	1,920,000.00	2.33
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	50,000.00	0.09	412,000.00	0.82	230,000.00	0.28
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0.00	0.00	22,000.00	0.04	132,000.00	0.16
10. Ostali financijski prihodi	4,026,000.00	6.96	8,000.00	0.02	11,978,000.00	14.57
<b>IV. FINANCIJSKI RASHODI</b>	958,000.00	1.66	1,151,000.00	2.29	2,139,000.00	2.60
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	954,000.00	1.65	1,148,000.00	2.29	2,138,000.00	2.60
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	4,000.00	0.01	3,000.00	0.01	1,000.00	0.00
<b>IX. UKUPNI PRIHODI</b>	57,863,000.00	100.00	50,191,000.00	100.00	82,230,000.00	100.00
<b>X. UKUPNI RASHODI</b>	57,559,000.00	99.47	53,224,000.00	106.04	81,486,000.00	99.10
<b>XI. DOBITAK ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA</b>	304,000.00	0.53	3,033,000.00	6.04	744,000.00	0.90
1. Dobit prije oporezivanja	304,000.00	0.53	0.00	0.00	744,000.00	0.90
2. Gubitak razdoblja	0.00	0.00	3,033,300.00	6.04	0.00	0.00
<b>XII. POREZ NA DOBIT</b>	0.00	0.00	0.00	0.00	149,000.00	0.18
<b>XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA</b>	304,000.00	0.53	3,033,000.00	6.04	595,000.00	0.72
1. Dobit razdoblja	304,000.00	0.53	0.00	0.00	595,000.00	0.72
2. Gubitak razdoblja	0.00	0.00	3,033,000.00	6.04	0.00	0.00

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)

## 9.2. Analiza pomoću pokazatelja

Instrumenti koji nam pomažu u ocjenama sigurnosti i uspješnosti poslovanja su financijski pokazatelji. U nastavku ćemo promatrati financijske pokazatelje društva GKP Komunalac d.o.o.. Izvršit će se analiza pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

### 9.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti ("liquidity ratios") mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). U tablici su izračunati pokazatelji likvidnosti za Gradsko komunalno poduzeće Komunalac d.o.o. iz Koprivnice za tri promatrane godine. Iz izračunatih podataka možemo zaključiti da su pokazatelji likvidnosti različiti. Koeficijent trenutne likvidnosti trebao bi biti veći od kratkoročnih obveza koje dospijevaju unutar mjesec dana. Koeficijent ubrzane likvidnosti bi trebao biti veći od 1 što je u promatranom poduzeću i slučaj. On nam govori da se iz novca i potraživanja može pokriti između 105% i 148% kratkoročnih obveza. Tablica pokazuje dosta raznolike koeficijent tekuće likvidnosti. Iz kratkotrajne imovine može se pokriti između 149% i 363% kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi imati vrijednost manju od 1. Iz tablice je vidljivo da je za sve promatrane godine veći. To pokazuje da dugoročne obveze nisu dovoljno pokrivena dugotrajnom imovinom. Što je veći iznos financijske stabilnosti to je likvidnost i financijska stabilnost poduzeća manja.

Tablica 17. Pokazatelji likvidnosti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019

	2019.	2018.	2017.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,0024	0,0997	0,0796
Koeficijent ubrzane likvidnosti ( $\geq 1$ )	1,05	1,39	1,48
Koeficijent tekuće likvidnosti ( $\geq 2$ )	3,63	1,49	1,55
Koeficijent financijske stabilnosti ( $< 1$ )	1,13	1,23	1,22

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)

### 9.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti mjere koliko se poduzeće financira iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora financiranja (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Koeficijent zaduženosti nam daje informaciju o udjelu ukupnih obaveza u ukupnoj imovini. Pokazatelji zaduženosti pokazuju da se GKP Komunalac d.o.o. financira od 11% do 15% imovine iz tuđih izvora, dok je 64% do 67% posto imovine iz vlastitih izvora. Koeficijent vlastitog financiranja nam govori o odnosu vlastitog i tuđeg kapitala. Iz tablice je vidljivo da se društvo u velikom postotku financira iz vlastitih izvora sa stabilnim trendom tokom godina. Koeficijent financiranja nam daje informaciju o iznosu ukupnih obaveza na 1 kunu kapitala. Vidljivo je iz tablice da je koeficijent financiranja mali broj, što je dobro, što znači da glavnica premašuje ukupne obveze. Faktor zaduženosti nam daje informaciju koliko godina je potrebno za financiranje ukupnih obaveza iz dobitka tekuće godine uvećanog za amortizaciju. Iz tablice je vidljivo da je trenutni trend dobar tj. da se faktor smanjio sa 6.02 godine iz 2018 na 4.96 godina u 2019.g., faktor bu uvijek trebao biti ispod 5 godina.

*Tablica 18. Pokazatelji zaduženosti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019*

	2019.	2018.	2017.
Koeficijent zaduženosti	0,12	0,14	0,15
Koeficijent vlastitog financiranja	0,68	0,66	0,65
Koeficijent financiranja	0,17	0,21	0,24
Faktor zaduženosti	4,96	6,02	4,97
Stupanj pokrića I	0,80	0,72	0,73
Stupanj pokrića II	0,89	0,81	0,82

*Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)*



### 9.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti smatraju se pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti poslovanja. Oni mjere koliko efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse (Žager, Mamić, Sever i Žager, 2008). Poželjno je da kod pokazatelja aktivnosti koeficijenti budu što veći brojevi. Iz tablice je vidljivo da su koeficijenti obrta ukupne imovine za sve promatrane godine jako mali. Što znači da su prihodi poduzeća mali s obzirom na ukupne godišnje prihode. Koeficijent obrtaja ukupne imovine daje informaciju o tome koliko kuna prihoda poduzetnik stvara iz jedne kune ukupne imovine, a standardno bi trebao iznositi 1 (Bešvir, 2008). Koeficijent obrta ukupne imovine iznimno je nizak te upućuje na loše upravljanje ukupnom imovinom. Vidimo lagani porast u 2019 godini te bi poduzeće trebalo stremiti daljnjem rastu tog pokazatelja. Koeficijent obrtaja potraživanja daje informaciju o tome koliko kuna poslovnih prihoda poduzetnik stvara iz jedne kune kratkoročnih potraživanja (Bešvir, 2008). Iz tablice je vidljivo povećanje u 2019.g. što možemo tumačiti kao pozitivan trend. Trajanje naplate potraživanja nam govori koliko dana je poduzeću potrebno da naplati svoja potraživanja. Iz tablice je vidljivo da tvrtka ima jako dugo vrijeme naplaćivanja svojih potraživanja. Vidljiv je pozitivan trend u 2019.g. sa drastičnim smanjenjem dana naplate.

Tablica 19. Pokazatelji aktivnosti društva društva Komunalac za razdoblje 2017-2019

	2019.	2018.	2017.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,20	0,17	0,27
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,38	2,14	2,40
Koeficijent obrta potraživanja	3,54	1,68	1,84
Trajanje naplate potraživanja	103,13	216,76	197,90

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)

#### 9.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelje ekonomičnosti iščitavamo iz računa dobiti i gubitka te nam govore koliko se ostvaruje prihoda po jedinici rashoda. Ako poduzeće ostvari pozitivan financijski rezultat, ekonomičnost poslovanja bit će veća od 1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja je najbitniji pokazatelj te nam ustvari govori dali poduzeće posluje pozitivno ili negativno. Vidljivo je da je poduzeće u 2018.g. poslovalo negativno no vidljiv je i trend iz 2019.g. koja je bila pozitivna. Ekonomičnost poslovanja stavlja u omjer financijske prihode i financijske rashode. Iz tablice je vidljivo da je ekonomičnost financiranja izrazito visoka za 2019. i 2017. godinu što govori da su financijski prihodi dosta veći od financijskih rashoda.

*Tablica 20. Pokazatelji ekonomičnosti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019*

	2019.	2018.	2017.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,005	0,943	1,009
Ekonomičnost financiranja	6,56	2,85	6,67

*Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)*

#### 9.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti nam govore koliko uspješno naše poduzeće posluje. Neto profitna marža nam pokazuje odnos neto dobiti i kamata i ukupnog profita te nam govori koliko neto dobiti ostvarujemo po jedinici prihoda. Iz tablice je vidljivo da su vrijednosti niske. Bruto marža nam govori koliko sredstava nam ostaje na raspolaganju za podimrenje troškova poreza i ostvarivanje dobiti nakon pokrića svih djelatnosti. Iz tablice je vidljivo da su vrijednosti niske. Rentabilnost imovine mora biti veća od prosječnog troška (cijene) kapitala koji koristi u svojem poslovanju (Bešvir, 2008). Iz tablice je vidljivo da su vrijednosti iznimno niske zbog niske neto dobiti poduzeća. Bruto rentabilnost imovine je isto iznimno niska. Rentabilnost vlastitog kapitala nam govori koliko zarađujemo po jednoj kuni kapitala i rezervi. Rentabilnost kapitala mora biti veća od prosječnog troška (cijene) kapitala koji poduzetnik koristi u poslovanju (Bešvir, 2008). Vidljivo je da je rentabilnost po uloženom kapitalu iznimno niska.

Tablica 21. Pokazatelji profitabilnosti društva Komunalac za razdoblje od 2017-2019

	2019.	2018.	2017.
Neto marža profita	0,53	0,00	0,72
Bruto marža profita	0,53	0,00	0,90
Neto rentabilnost imovine	0,11	0,00	0,19
Bruto rentabilnost imovine	0,11	0,00	0,24
Rentabilnost vlastitog kapitala	0,16	0,00	0,30

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvještajima GKP Komunalac (2017,2018,2019)

## 10. Zaključak

Poduzeća u svakom gospodarskom sustavu bore se na tržištu za što bolju poslovnu poziciju. Svako poduzeće koje misli biti konkurentno na tržištu mora biti svjesno svog financijskog stanja u svakom trenutku i sposobnostima koje ima. Krivi korak u krivom trenutku može dovesti do neželjenih posljedica. Da bi se izbjegle takve situacije naglašavamo važnost financijskih izvještaja. Oni nisu samo puko slovo zakonske regulative nego važno sredstvo u donošenju ključnih poslovnih odluka. Temeljni financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjeni glavnice te bilješke uz financijske izvještaje. Bilanca nam govori sa koliko imovine i kapitala raspolažemo te kolike su nam obveze. Račun dobiti i gubitka ukazuje nam na aktivnost poduzeća te dali u danom trenutku ostvarujemo dobit ili gubitak. Izvještaj o novčanom toku govori nam o našim primicima te izdacima u nekom vremenskom periodu. Izvještaj o promjeni glavnice ukazuje nam na promjene u kapitalu u našem poduzeću. Bilješke uz financijske izvještaje služe kao potpora ostalim izveštajima ukoliko dolazi do nekih promjena koje prethodno nisu zabilježene. U trenutku kada poduzeće stvara točne financijske izvještaje možemo početi govoriti o korištenju analiza pomoću kojih dobivamo vitalne informacije. Pomoću pokazatelja u financijskim analizama saznajemo koliko nam je poduzeće sposobno i zdravo.

Važnost svih spomeutih alata je neizmijerna i svaki poduzetnik bi ih trebao koristiti za poboljšanje svojeg poslovanja. Naravno, ukoliko su informacije sakupljene za kreiranje izvještaja netočne i sam izvještaj daje pogrešnu sliku. Utoliko je bitno da računovodstvo u poduzeću pravilno sakuplja i bilježi nastale promjene u poslovnim knjigama. Temelj zdravog poduzeća je pravilno i točno izvještavanje rukovodstva koje onda može donositi ispravne odluke.



IZJAVA O AUTORSTVU  
I  
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, STJEPAN VAZGOVIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ANALIZA FINANCIJSKIH IZVEŠTAJA POD G.R.P. KROZ (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:  
(upisati ime i prezime)

STJEPAN VAZGOVIĆ

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, STJEPAN VAZGOVIĆ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ANALIZA FINAN. IZVEŠTAJA POD G.R.P. KROZ (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:  
(upisati ime i prezime)

STJEPAN VAZGOVIĆ

(vlastoručni potpis)

## Literatura

1. Bešvir.B, Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RriF-plus d.o.o., Zagreb, 2008
2. Mamić Sačer I., Sever I, Primjena međunarodnih standarda financijskog izvještavanja – studije slučaja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2013
3. TEB, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, TEB-poslovno savjetovanje, Zagreb, 2011
4. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Zgombić&partneri, Zagreb, 2008
5. Žager K., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1998
  
6. Žager K, Mamić I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008
7. <https://kagor.hr/racunovodstvo/koja-je-razlika-između-racunovodstva-i-knjigovodstva/>, pristupljeno 01.09.2020.
8. [https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019\\_09\\_91\\_1818.html](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_09_91_1818.html), pristupljeno 01.09.2020.
9. [https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019\\_08\\_77\\_1625.html](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_77_1625.html), pristupljeno 01.09.2020.
10. <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, pristupljeno 05.09.2020.
11. Godišnje izvješće Gradskog Komunalnog Poduzeća Komunalac za 2017.g.
12. Godišnje izvješće Gradskog Komunalnog Poduzeća Komunalac za 2018.g.
13. Godišnje izvješće Gradskog Komunalnog Poduzeća Komunalac za 2019.g.

## Popis slika

Slika 1. Računovodstveni procesi – stranica 3.

Slika 2. Oblici kratkotrajne imovine – stranica 7.

Slika 3. Oblici dugotrajne imovine – stranica 8.

Slika 4. Shema novčanog toka – stranica 19.

Slika 5. Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja – stranica 24.

Slika 6. Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja – stranica 26.

## Popis tablica

- Tablica 1. Osnovne bilančne pozicije – stranica 6.
- Tablica 2. Kriterij sistematizacije pozicija aktive i pasive – stranica 11.
- Tablica 3. Priljevi i odljevi imovine – stranica 16.
- Tablica 4. Izvještaj o novčanom toku – stranica 20.
- Tablica 5. Pokazatelji zaduženosti – stranica 29.
- Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti – stranica 31.
- Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti – stranica 32.
- Tablica 8. Pokazatelji investiranja – stranica 33.
- Tablica 9. Konsolidirana bilanca društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 35 i 36
- Tablica 10. Konsolidirani račun dobiti i gubitka društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 37.
- Tablica 11. Komparativna bilanca društva Komunalac za razdoblje 2017-2018 – stranica 39 i 40.
- Tablica 11. Komparativna bilanca društva Komunalac za razdoblje 2018-2019 – stranica 42 i 43.
- Tablica 13. Komparativni izvještaj o dobiti društva Komunalac za razdoblje 2017-2018 – stranica 45.
- Tablica 14. Komparativni izvještaj o dobiti društva Komunalac za razdoblje 2018-2019 – stranica 47.
- Tablica 15. Strukturna bilanca društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 49 i 50.
- Tablica 16. Strukturni izvještaj o dobiti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 52.
- Tablica 17. Pokazatelji likvidnosti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 53.
- Tablica 18. Pokazatelji zaduženosti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 54.
- Tablica 19. Pokazatelji aktivnosti društva društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 55.
- Tablica 20. Pokazatelji ekonomičnosti društva Komunalac za razdoblje 2017-2019 – stranica 56.
- Tablica 21. Pokazatelji profitabilnosti društva Komunalac za razdoblje od 2017-2019 – stranica 57.